

DEĞER

AYLIK KÜLTÜR VE YAŞAM DERGİSİ

SAYI
109
OCAK
2023

DEĞER
DERGİSİ
9
YAŞINDA

DEĞER **06**

GEZİ **34**

RÖPORTAJ **26**

Güçlü Toplumun Temel Taşı:

Aile

Mağribin Köklü Medeniyeti:

Libya

Adalet Bakan Yardımcısı:

Akın GÜRLEK

Ceza ve Tevkifevleri
Genel Müdürlüğü Yayınıdır

f cte.adalet.gov.tr

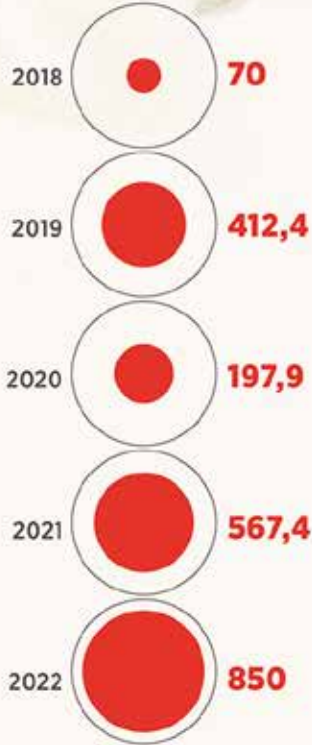
g cte.adalet.gov.tr

Göbeklitepe geçen yıl 850 bin kişiyi ağırlayarak ziyaretçi rekoru kırdı

"Tarihin sıfır noktası" olarak nitelendirilen Göbeklitepe, 2022'de 850 bin kişiyi ağırlayarak, açıldığı günden bu yana en yüksek ziyaretçi sayısına ulaştı

ZİYARETÇİ SAYISI (Bin)

12 bin yıllık geçmişiyle "tarihin sıfır noktası" olarak nitelendiriliyor

UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alıyor

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 2019'u "Göbeklitepe Yılı" ilan etti

Hakan ERDEM

Değer Dergisi Yazı İşleri Müdürü

SAHİBİ

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Adına
Enis Yavuz YILDIRIM
Genel Müdür

YAYIN KURULU

Çelebi YILMAZ
Genel Müdür Yardımcısı
Yayın Kurulu Başkanı

Evren AKBEY
Daire Başkanı

Çiğdem Günay GÖKTAŞ
Tetkik Hâkimi

Hakan ERDEM
Yazı İşleri Müdürü ve Editör

YAZARLAR

A. Gül AŞIK DÖNERGÖZ • Ayşe ÇOLAKOĞLU
Celal CEYLAN • Deniz ÖZYÖRÜK
Dilek DEREBAŞI • Ejder TOPAL
Ferhat ÇELİKER • Gamze BOLATCAN
Gamze ÇALIŞKAN • Gülden YARDIMCI
Hüseyin ÖZTÜRK • İsa TİYEK
Muzaffer KARAGÜVEN • M. Recep KOLCU
Mehmet VARNALI • Muhammed Emin GEYLANI
Murat Ali KIRBIYIK • Nurgül AÇIKGÖZ
Ramazan SAĞIR • Samet YURTTAŞ
Suna ÖĞÜR • Sedat ERDOĞDU
Şirin Ceren GÖMLEKSİZ • Ümmü GÖKDEMİR
Yasin YILMAZ

KONUK YAZARLAR

Fatmanur ALTUNER • Recep KARAKAYA

FOTOĞRAFLAR

Hüseyin ÖZTÜRK • Cesim ŞEKER
Recep ELAL • Hasan AKBAŞ

İLETİŞİM

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
Hacı Bayram Mahallesi Agah Efendi Caddesi
No: 12/1 Altındağ/ANKARA
Değer Dergisi Telefon: (0312) 507 05 67
Değer Dergisi Faks: (0312) 223 43 91
E-posta: ctedeger@gmail.com

Grafik Tasarım

BrainTurk Reklam Tanıtım Tasarım Ofisi

Baskı

Ankara Açık ÇiK Matbaası
İstanbul Yolu 15. km Hava Müzesi Karşısı
Şaşmaz/Ankara
Tel: (0312) 278 76 10 Faks: (0312) 278 25 68

Matbaa-Baskı Şefi

Zafer KARAKAYA

Yayın Türü

Yerel Süreli Yayın

Basım Tarihi

01/03/2023

cte.adalet.gov.tr

Değerli Okurlarımız,

Değer dergisinin 109. sayısını dergimizin yayın hayatının 9. yılına girmesi-nin heyecanıyla yayınlıyoruz. 9 yıllık sürede Değer dergisi sizlerin desteği, ilgisi ve takibiyle bugünlere gelmenin gururunu yaşıyor. Bir dergi için aylık olarak yayınlanıp güncelliğini korumak, okuru sürekli göz önünde bulundurarak içeriği oluşturmak ve her sene daha da modern bir şekilde yoluna devam etmek zor olsa da Genel Müdürümüz ve yayın kurulumuzun kıymetli destekleri, yazarlarımızın özverili çalışmalarıyla yepyeni bir Değer ile karşınızdayız.

Her geçen yıl kendisini yenileyen ve içeriğini güncelleyen dergimizde 2023 yılına özel güncellemeler gerçekleştirdik. Öncelikle bu sayımızın kapak görselinde değişikliklere gidildiğini belirtmek isteriz. Bu değişiklik kapsamında, kapak görselini daha da zenginleştirmek adına kapak altında üç farklı sayfanın küçük görseline yer verdik. Buna ek olarak kapak görselindeki tipografik unsurların özellikleriyle kapak üzerindeki yerleşimlerinde birtakım değişiklikler yapılmıştır.

Logomuzda da değişikliğe gidiyoruz. Daha modern kalıp içerisinde fontları ince ve yeni bir logo kullanımına geçiyoruz. İç dizayn, içindekiler bölümü ve sayfa tasarımlarında da yeni bir model uygulayamaya geçirdik. Görsellerin daha canlı ve yoğunlukta olduğu yeni dizaynımızı beğeneceğinizi umuyoruz.

Değer Dergisi Türk Telekom e-dergi Uygulamasında

Yaptığımız nitelikli çalışmalar ve kıymetli yazarlarımızın özverili gayretleri sayesinde ulusal bir yayın olma özelliği yakalayan Değer dergisi, çalışmalarının meyvelerini almaya devam ediyor. Bilindiği üzere dergimiz, 2019 yılındaki sayılarımızdan itibaren Turkcell Dergilik uygulamasında yayınlanıyordu. 106. sayımızla birlikte ise dergimiz, Türk Telekom e-dergi-lik uygulamasında da yayınlamaya başladı. Artık Değer dergisini yeni uygulama platformundan da takip edebilirsiniz. Bu başarıda yazarlarımız ve çok değerli yayın kurulumuz ile dergimize gerekli desteği vermekten hiçbir zaman imtina etmeyen yöneticilerimizin payı büyüktür.

Değer dergisi ocak sayısında yeni sayfalarımız sizlerle. Bu sayımızda pratik bilgiler ve festivalleri konu alan sayfalarımız da yer alıyor. Pratik bilgilerde Hüseyin Öztürk'ün, festival sayfasında yeni yazarlarımızdan Gamze Çalışgan'ın imzası var. Festival sayfasında yazarımız illerimizden Malatya'nın dillere destan lezzeti kayısı festivalinin detaylarını anlattı.

Ocak sayımızın değerli konuğu Adalet Bakan Yardımcımız Akın Gürlek oldu. Sayın bakanımızla yaptığımız röportajda İşyurtları faaliyetleri başta olmak üzere personelimiz ve dergimizle ilgili birçok konuyu konuşma fırsatı bulduk. Bakanımıza değerli vakitlerini ayırdıkları için teşekkür ediyoruz.

Değerlerimizi de güncellediğimiz 2023 yılında aramıza katılan yeni değerleri de sizlerle paylaşıyoruz: "Alçakgönüllük, özenetim, yetkinlik, güven" gibi değerlerimiz ile birlikte her yıl hazırladığımız "Değerler Takvimi" mizi de kurumlarımıza gönderiyoruz.

Değerli Okurlar,

2023 yılına özel tasarlanmış ve hazırlıkları yapılmış olan ocak sayımızda spordan sağlığa, kitap önerilerinden deyimlere, tarihten edebiyata, kültürden geziye, teknolojiden araştırmaya kadar geniş bir yelpazede birçok konuya yer verdik. Niceliğinden ziyade niteliği ile ön plana çıkan bir içerik hazırladığımız dergimizde bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da güçlü bir biçimde içerik açısından gelişimimiz yönünde yazarlarımız ve yayın kurulumuz ile yakın bir şekilde çalışmayı sürdüreceğiz. Dâhil olduğumuz ulusal platformlarda kalıcı olabilmek ve nitelikli uluslararası dizinlerde de yer alabilmek için titizlikle sürdürdüğümüz çalışmalarımızın daha da yüksek bir ciddiyetle devam etmesini zorunlu görüyor ve değerli personelimizin eserleriyle katkı sunmalarını bekliyoruz. Sonraki sayımızda görüşünceye dek sağlık ve mutluluk dileriz.

İÇİNDEKİLER

OCAK • AİLE VE TOPLUM

BAŞYAZI: 05

Her ay farklı bir değeri işleyen dergimizin bu ayki değeri "aile ve toplum."

Aile, toplumun en küçük birimi kabul edilen sosyal bir yapıdır. İnsanlığın varoluşundan itibaren sosyal düzenin sağlanabilmesi, toplumun huzur içinde yaşayabilmesi bireylerin ailelerinden almış oldukları değer ve sorumluluk bilinci sayesinde. Öyle ki, gelişmiş bir toplum ancak sağlıklı bir aile ortamının mevcut olduğu güçlü ailelerden oluşur.

DEĞER: 06

Güçlü Toplumun Temel Taşı: Aile

AİLE: 08

Yeni Nesil Ebeveynlik: Helikopter Ebeveyn

SAĞLIK: 10

Sağlıklı Yaşam Ağızda Başlar

HAYATIN İÇİNDEN: 12

Olumsuz Düşüncelerle Başa Çıkabilmek

PSİKOLOJİ: 14

İnsan Kendini de Özler Mi?

İNSAN: 15

Ben Neden?

CANLILAR ALEMİ: 16

Türkiye'nin En Vahşi Kedisi: Karakulak

EĞİTİM: 18

Hizmet İçi Eğitim: Kurumsal Vizyon

52

Tarihin Arka Sokağı

Tarih: 1857 Yer: Şumnu...

Koca Yusuf

Takvimler 1897 yılını göstermekteydi. Amerika Birleşik Devletleri'nden gelen teklifi kabul eden Koca Yusuf yeni bir maceraya doğru yelken açmaktaydı. Koca Yusuf'un Amerika günleri, Avrupa'da olduğu gibi çok yoğun maç temposuyla başlamıştı. Koca Yusuf rakip dinlemiyor, önüne gelen her güreşçinin birkaç dakikaya varmadan sırtını yere getiriyordu. Uzun boyu, devasa cüssesine rağmen minderde oldukça çevik ve hızlı idi.

26
Röportaj

Adalet Bakan Yardımcısı:

Akın GÜRLEK

34
Gezi

Mağribin Köklü Medeniyeti:

Libya

Ülke topraklarının onda dokuzu çöllerle kaplıdır. Bu geniş çöl alanında çöl tiplerinin hemen her çeşidine ait örnekler rastlanılır. Ülkenin güneybatısındaki Fizan bölgesinde kum örtülerinin oluşturduğu hafif yükseltiler yaklaşık 160 kilometre uzunluğunda bir sıra meydana getirir.

16

Canlılar Alemi

Türkiye'nin en vahşi kedisi:

Karakulak

EDEBİYAT: 20

Vefa: 4 Harf 2 Hece Kısacık Bir Kelime

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?: 21

Eski Hamam Eski Tas

KİŞİSEL GELİŞİM: 22

Şiddet

TEKNOLOJİ: 24

Şimşekler ve Yıldırımlar

RÖPORTAJ: 26

Adalet Bakan Yardımcısı: Akın GÜRLEK

GEZİ: 34

Mağribin Köklü Medeniyeti: Libya

TURİZM: 44

Kış Turizmi

SPOR: 46

Sağlıklı Sporun Temeli

SİZDEN GELENLER: 48

Dersu Uzala: Tabiatın Parçası Olan İnsan

İLETİŞİM: 50

Biri Bizi Gözetliyor

TARİHTE BU AY: 51

Ocak

TARİHİN ARKA SOKAĞI: 52

Tarih: 1857 Yer: Şumnu...

AYIN ÖNEMİ: 54

Bayrak Şairi

SİNEMA: 56

Sen Benim Her Şeyimsin

MÜZİK: 58

2022 Yılı Müzik Olayları

HİKÂYE: 60

Birinci Dünya Harbi

FESTİVALLER: 62

Malatya "Kayısı" Festivali

PRATİK BİLGİLER: 63

Hayatınızı Kolaylaştıracak Bilgiler

BULMACA: 64

Siz Neredeyseniz Derginiz Orada!

Değer Dergimiz Turkcell Dergilik ve Türk Telekom e-dergi uygulamalarında. Bütün operatörlerden dergilik ve e-dergilik uygulamalarını indirerek dergimizi okuyabilir, kaydedebilir, paylaşabilirsiniz.

Merhaba Değerli Okurlar,

2023 yılının ilk sayısında yeni yılın heyecanı ve coşkusuyla sizlerle buluşmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Büyük bir özveriyle hazırlanan dergimiz toplumsal yaşantımızı şekillendiren ve küçüklükten itibaren bizlere öğretilen “değerlerimizi” ele alarak okuyucularımıza değer katma amacı taşımaktadır. Her ay farklı bir değeri işleyen dergimizin bu ayki değeri “aile ve toplum.”

Aile, toplumun en küçük birimi kabul edilen sosyal bir yapıdır. İnsanlığın varoluşundan itibaren sosyal düzenin sağlanabilmesi, toplumun huzur içinde yaşayabilmesi bireylerin ailelerinden almış oldukları değer ve sorumluluk bilinci sayesinde. Öyle ki, gelişmiş bir toplum ancak sağlıklı bir aile ortamının mevcut olduğu güçlü ailelerden oluşur.

Günümüz dünyasında teknoloji hayatımızın olmazsa olmazı haline gelmiştir. Görsel ve işitsel medya ile sosyal medya platformlarının içerikleri kitle iletişim araçlarıyla topluma sunulmaktadır. Ahlaki tutum ve davranışlarımız ile toplumsal değerlerimizin süzgecinden geçirmeden aldığımız içerikler aile yapısını dolayısıyla da toplumsal yapıyı tehdit eder hale gelmiştir. Bu bağlamda sosyal, ahlaki ve kültürel yapımızın bozulmadan sürdürebilirliği için aile ve toplum değerimiz büyük önem arz etmektedir.

Genel Müdürlüğümüzce, ceza infaz kurumlarımızda tutuklu ve hükümlü bulunan bireylere ve tahliyesi sonrası denetimli serbestlik müdürlüklerinin gözetimindeki yükümlülere gerek manevi rehberlik servisi gerekse eğitim ve psiko-sosyal servislerimiz tarafından verilen seminer, konferans ve eğitimler onların yenisinden topluma kazandırılmaları sürecini hızlandırmaktadır.

Değerli Okurlar,

Bizlere emanet olan hükümlü ve tutukluların ihtiyaçları doğrultusunda gece gündüz demeden fedakârca görevini yerine getiren bütün personelimize teşekkür ediyorum. 2022 yılı Genel Müdürlüğümüzce başarılarla dolu bir yıl olarak nihayete erdi. 2023 yılında bu başarılarımızın artarak devam etmesini temenni ediyor, görevlerinizde başarılar diliyorum.

M. Emin GEYLANI
Van T Tipi Kapalı CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

Güçlü Toplumun Temel Taşı:

Aile

Aile, insanın ilk yaratılışından bu yana toplumlar-
da var olan bir sistem olmuş ve eski çağlardan
itibaren ilmi çalışmaların konusu haline gel-
miştir. Modern çağlarda da popülerliğini koruyan bu
kavram felsefeden ahlaka, siyasetten ekonomiye birçok
disiplinin ilgisini çekmiş ve bu disiplinlerin mevzu-
suna olmuştur. Her alan kendi teorisiyle konuya yaklaşmış ve
maslahatına uygun bir tanım ve sınır çizmiştir. Nitekim
insan bilimi olan antropoloji de aileyi konu edinmiş,
ilk dönemlerden itibaren aile kurumunun kuruluşu ve
bireyler arası ilişkiler üzerinde durmuş ve farklı bulgular
elde etmiştir. Kimi araştırmacılar ailenin girift anlamlar
taşımadığını düşünse de sahadaki bulgular meselenin
bu kadar yüzeysel olmadığını göstermiştir. Veriler aynı
toplumda aileler arasındaki farklı eğilimleri tespit etmiş
ve topluma yansımaları üzerinde durmuştur. Toplum-
lardaki sınıfsal farklılıkların da birey üzerinde etkili
olduğu sonucundan hareketle birey-toplum tanımlaması
yapılmıştır. İnsanın güçlü olarak yetişmesi bağlı olduğu
ailenin güçlü olmasıyla mümkündür.

“

**Modern dönemin
dayattığı her türlü
buhrandan kaçışın
en korunaklı kalesi
ailedir. Aile bireyleri
arasındaki sağlam
ilişki ve anlayış hiç
şüphesiz sağlıklı
bir toplumun
oluşmasına katkı
sağlayacaktır.**

Aile, toplumun temelini oluşturan en önemli tuğladır. Aynı zamanda insanlar arası ilişkilerin güçlü ve sağlam olmasının yegâne dayanağıdır. Bundan dolayı sağlam bir aile ve toplum oluşturmak için aileyi kontrol altına alabilecek ortak aklın kabul ettiği değerler bütününi belirlemek zorundayız. Aileyi ve dolayısıyla toplumu yüceltecek olan temel eğitim ve ahlak ilkeleriyle yoğrulmuş bir bakış açısı belki de küresel tükenmişliğin yegâne çaresi olacaktır. Çünkü değerler manzumesinin yürütüldüğü ve kalıcı olan her şeyin harcandığı günümüz bakış açısı ve anlayış biçimi en çok da böylesi bir tedaviye muhtaçtır. Modern dönemin dayattığı her türlü buhrandan kaçışın en korunaklı kalesi, ailedir. Aile bireyleri arasındaki sağlam ilişki ve anlayış hiç şüphesiz sağlıklı bir toplumun oluşmasına katkı sağlayacaktır. Dünyadaki biyolojik yaşamın başlangıcı olan doğumla gözlerini açan insan, çocukluk döneminden başlayarak rüştüne kavuşana kadar aile çatısı altındadır. Bu çatı altındaki eğitimle yarınlara daha güvenli adım atmanın fırsatını bulabilmektedir. Teknik gelişmelerin baş döndürücü bir şekilde ilerlediği günümüz dünyası, bunalımları da beraberinde getirmiştir. Faydalarıyla birlikte türlü zararlar barındıran modern anlayış, aile kurumuna da dokunmuş ve insanı bu güçlü kaleden koparma çabasına girişmiştir. İstatistiklere göre bu girişimde başarılı da olmuştur. Çünkü bu anlayış, hedefine ulaşmak için insanı yalnız bırakma doktriniyle hareket etmektedir. Her yeni atılımla birlikte kalabalıklar içinde “yalnız insan” modeli ortaya çıkmıştır. Yalnız insan güçlü bir aileye sahip olmasına rağmen bağları son derece zayıf olduğundan kendi yangınına dışarıya yansıtamamaktadır. İnsanı madde-den ibaret sayan ve sektöre dönüşen anlayışın ürettiği insan, tüketilen bir konuma düşürülerek psikolojik bunalımlarla mücadele etmek zorunda kalmıştır.

“

İnsanın güçlü olarak yetişmesi bağlı olduğu ailenin güçlü olmasıyla mümkündür. Aile ilişkileri güçlü olan bireylerin milli ve manevi değerlere bağlılıkları daha güçlüdür.

Birey maddi olarak her türlü imkâna kavuşmasına rağmen ailenin sıcaklığından mahrum kalmış ise tehlikeli bir çöküşe doğru yol almış demektir. Tüm bu problemlerle karşı karşıya kalan insanın tek kurtuluş reçetesi, insanlık medeniyetinin iftihar tablosunu meydana getiren İslâm dininin bireye ve aileye yaklaşımını benimsemek, bu reçeteyi bireyden topluma uygulamaktır.

Sonuç itibarıyla insanın dünyaya gelmesinin sebebi sayılan anne ve babayla meydana gelen aile, kişinin aidiyet duyması gereken önemli kurumlarından biridir. Aile ilişkileri güçlü olan bireylerin milli ve manevi değerlere bağlılıkları daha güçlüdür. İnsan, özel anlamda kendi ailesine bağlı olduğu gibi genel anlamda da insanlık ailesinin bir üyesidir. Büyük aileyle sağlam ilişki kurmanın yolu, küçük aileyle sağlıklı iletişimden geçmektedir. Güçlü yarınlara güçlü toplumlardan, güçlü toplumlar da güçlü bireylerden oluşacaktır. Dünyü, bugünü ve yarını güçlü olan toplumlardan olmamız temennisiyle...

Dilek DEREBAŞI
Karabük T Tipi Kapalı CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

Aile

Yeni Nesil Ebeveynlik:

Helikopter Ebeveyn

Günümüzde birçok ebeveynlik tutumu bulunmaktadır. Değişen hayat koşulları, ilgi alanları, bulunan yeni sosyal çevreler gibi faktörlerin etkisi ile ebeveynlik rolleri de değişim içerisine girmiş ve farklı ebeveynlik stilleri ortaya çıkmıştır. Ebeveynlerin çocuklarına yönelik davranışları incelendiğinde var olan ebeveyn tiplerine ek olarak son zamanlarda helikopter ebeveynlik kavramı literatüre girmiştir.

Helikopter ebeveyn stilini; çocuklarına aşırı odaklanan, onların yapabileceklerini ve alması gereken sorumlulukları üstlenen, aşırı kontrolcü, endişeli anne babalar olarak tanımlayabiliriz.

Çocuklarımızı çok seviyor ve onları dış dünyanın kötülüklerinden ve karmaşık yapısından uzak tutmak istiyoruz. Anne ve baba olarak bunlar gayet doğal duygu ve isteklerdir. Dünyada yaşanan kötü olaylar, eğitim sistemi, sınav sistemi, yaşam şartları, rekabetin artması ve gelecek kaygısı gibi sebepler aileleri mükemmeliyetçi ve müdahaleci hale getirmiş durumdadır.

Helikopter ebeveynlik tarzını benimseyen ebeveynler, çocuklarının başarısız olmasına asla tahammül edemezler. Çocuklarının iyi bir akademik başarısı olmazsa ekonomik bağımsızlığını kazanamayacaklarını düşünürler.

Helikopter ebeveynler çocuklarının asla fiziksel veya duygusal olarak zarar görmesini istemezler. Çocuklarını başarısızlık, mutsuzluk, hayal kırıklıkları gibi benzer olumsuz duygudan korumak isterler. Bu sebeple çocuklarını sürekli gözetim altında tutup onları kısıtlarlar. Örneğin; günlük yaşamda çocuklarının yaptıkları hareketleri, onların zamanlarını kimlerle geçireceğini ve kararlarını kontrol etmek isterler bunun yanında kontrolü asla elden bırakmak istemezler. Çünkü çocukları için her zaman doğruyu bildiklerini düşünürler ve bunu da her durumda sürekli vurgularlar.

Aile

Helikopter ebeveynler konuşma dilinde çocuklarından bahsederken “biz” dilini tercih ederler. “Sınavdan 95 aldık,” “Ateşimiz çıktı.” şeklinde cümleler buna örnektir.

Helikopter ebeveynlik tarzını benimseyen ebeveynler, çocuklarının başarısız olmasına asla tahammül edemezler. Çocuklarının iyi bir akademik başarısı olmazsa ekonomik bağımsızlığını kazanamayacaklarını düşünürler. Bu sebeple çocuklarına karşı aşırı ilgili ve diğer ailelerle sürekli rekabetçi bir tutum içerisindedirler.

Helikopter ebeveynler çocuklarının asla fiziksel veya duygusal olarak zarar görmesini istemezler. Çocuklarını başarısızlık, mutsuzluk, hayal kırıklıkları gibi benzer olumsuz duygudan korumak isterler.

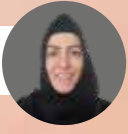
Çocuklar Üzerinde Nasıl Bir Etkisi Vardır?

Helikopter ebeveynlerin çocuklarının, yaşamlarının ileri dönemlerinde diğer çocuklara oranla daha çok duygusal sorun yaşadığı saptanmıştır. Bu durum neticesinde;

- Aşırı ilgi ve alaka çocuklarda kaygı bozukluğuna sebep olabilir.
- Çocuklar duygusal ve bilişsel açıdan kendilerini geliştirmekte zorlanırlar.
- Çocuklar kendi başına başarılı olmayı öğrenemedikleri için bağımsız bir birey olamazlar.
- Ebeveynleri tarafından sorunlardan sürekli uzak tutulduklarından herhangi bir sorunla baş başa kaldıklarında nasıl davranacaklarını bilemezler.
- Yaşamıyla ilgili kararlar vermekte zorlanırlar.
- Yetersizlik hissi bu çocuklarda çok fazladır. Daha iyi yapmak için çabalamazlar.
- Güçlü aile bağına ve aileye bağımlı olurlar.

Helikopter ebeveynlik kavramı anne, baba ve çocuğu anlık etkilemek ile kalmayıp çocuğun bütün hayatı boyunca her anına etkileri olan bir kavramdır. Bu şekilde yetiştirilen çocuklar akademik anlamda belki başarılı olabilirler fakat kendilerini yetersiz ve çaresiz hissetmeleri olasıdır. Çocuklarımıza elbette destek olmalıyız; fakat bunu yaparken onların, hayatlarındaki yerlerini doğru bir şekilde korumalı, doğru sınırlar içerisinde destek vermeye özen göstermeliyiz ki kendi benliklerini tam olarak oluşturabilen mutlu, başarılı, güçlü ve bağımsız bireyler olarak yetişebilsinler.

Fatmanur ALTUNER
Karabük T Tipi Kapalı CİK,
Diş Hekimi

Sağlıklı Yaşam Ağızda Başlar

Sağlıklı yaşam bireyin sosyal, psikolojik ve fizyolojik açıdan yaşam kalitesini artıran en önemli faktördür. Sağlıklı yaşam için fiziksel aktivite yapmak, bireysel hijyen, ağız ve diş bakımı ile dengeli beslenmek şarttır. Ağız; dış ortama açık olması, besinlerle teması, sindirimin ağızda başlaması gibi nedenlerle mikroorganizmaların üremesine çok elverişli bir ortamdır. Etkili, doğru, düzenli ağız ve diş bakımının yapılmaması durumunda diş çürükleri, diş eti hastalıkları ve çeşitli sağlık sorunlarına zemin hazırlanır. Diş kayıplarıyla birlikte hazımsızlık, mide-bağırsak rahatsızlıkları ortaya çıkar. Netice olarak sağlıklı yaşam ağızda başlar.

Elma, armut, narenciye ve kivi gibi meyveler içerdikleri C vitaminiyle diş ve diş etleri için oldukça faydalıdır. Diş minesine iyi gelen A vitaminini içinde bulunduran brokoli, havuç gibi gıdalar da bolca tüketilmelidir.

Ağız ve Diş Sağlığı Bakımı Nedir? Nasıl Yapılmalıdır?

Çocuklarda ve yetişkinlerde diş ve diş eti sağlığının korunması, estetik mutlu bir gülümseme için günde en az iki defa 2-4 dakika kadar dişler fırçalanmalıdır. Ağız su ile iyice çalkalandıktan sonra kuru diş fırçasına bezelye büyüklüğünde diş macunu sürülerek 45 derecelik açı ile diş etinden dişe doğru olacak şekilde her bir dişin ön-arka yüzeyi ile çiğneme yüzeyleri fırçalanmalıdır. Dişler fırçalandıktan sonra dil de fırça yardımıyla temizlenmelidir. Çünkü temizlenmediği takdirde bakteri oluşumu gerçekleşir. Plak ve diş taşı (tartar) oluşumunu önlemek için dişler arasında kalan yemek artıkları diş ipi yardımıyla temizlenmelidir.

Çocuklarda Diş Bakımı Nasıl Yapılır?

Bebeklik çağında ilk süt dişleri 4-6 ayda çıkmaya başlar. 2-3 yaş arasında gelişimini tamamlayan süt dişleri 6 yaş itibarıyla dökülerek yerini daimî dişlere bırakır. Yetişkinlik döneminde sağlıklı dişlere sahip olmak için ilk süt dişlerinin çıkmasıyla birlikte diş bakımının düzenli olarak yapılması gerekir. Bebeklerin ağız içi dişleri ilk etapta gazlı bez yardımıyla karbonatlı suyla silinmelidir. Dişler çıkmaya başladıktan sonra ebeveyn tarafından macunsuz (yutma riskine karşı) fırçalama önerilir. 3 yaş sonrası macunla fırçalamaya geçilebilir. Çocukluk döneminde rol model olan ebeveyn tarafından doğru ağız ve diş bakımı eğitimi verilmesi, diş fırçalama alışkanlığının kazandırılması yetişkinlik dönemi için çocuklarda çok önemlidir. İlkokul çağında profilaktik (koruyucu) olarak senede bir defa flor uygulaması önerilir. Yine azı dişlerin çiğneme yüzeyine fissür örtücü uygulanarak diş üzerinde koruyucu bir kalkan oluşturularak diş çürükleri önlenir. Koruyucu diş hekimliği, diş çürümesine karşı önlem alınması noktasında oldukça önemlidir.

Etkili, doğru, düzenli ağız ve diş bakımının yapılmaması durumunda diş çürükleri, diş eti hastalıkları ve çeşitli sağlık sorunlarına zemin hazırlanır.

Süt ve süt ürünleri, peynir, yoğurt, kefir kemikler ve diş sağlığı için çok faydalıdır. İçerdiği kalsiyum ve fosfor sayesinde diş minesini korur, tükürük akışını düzene sokar. Ağız ve diş sağlığını korumada et, süt, yumurta, balık, baklagiller gibi protein ağırlıklı besinler ve taze sebze-meyve gibi besinler oldukça önemlidir. Elma, armut, narenciye ve kivi gibi meyveler içerdikleri C vitaminiyle diş ve diş etleri için oldukça faydalıdır. Diş minesine iyi gelen A vitaminini içinde bulunduran brokoli, havuç gibi gıdalar bolca tüketilmelidir. Kereviz gibi fazla çiğneme gerektiren lifli gıdalar tükürük salgılamamızı artırır. Bu da çürüklere neden olan bakterileri azaltır.

Sağlıklı dişlere sahip olmak için günlük ağız ve diş bakımına özen gösterilmeli, evde bakım rutinin yanı sıra yılda bir defa diş kontrolü aksatılmamalıdır. Sağlıklı dişler mutlu gülüşlerle kalmanız dileğiyle...

Diş Sağlığını Korumak İçin Nasıl Beslenmeliyiz?

Günümüzde beslenme alışkanlıklarının değişmesiyle fastfood, şekerli-yapışkan gıdalar, asitli içecekler, kahve-sigara tüketiminin artması, düzensiz beslenme gibi faktörler diş çürüklerinin artmasına neden olmaktadır. Besin değeri düşük gıdaların (bisküvi-çikolata vb.) tüketiminin artması, ağız içerisinde bakterilerin çoğalmasına olanak sağlar. Şekerli besinler tükürükteki asiditeyi artırarak plak ve çürük oluşumunu artırır. Şekerli gıdalar tüketildiğinde asiditeyi nötralize etmek için peynir gibi gıdalar tüketilebilir.

A.Gül AŞIK DÖNERGÖZ
Kayseri Denetimli Serbestlik
Müdürlüğü Psikolog

Hayatın İçinden

Olumsuz Düşüncelerle Başa Çıkabilmek

Bugün sizlerle olumlu düşünebilme ve zorlu durumlarla başa çıkabilme becerisini konuşacağız. Hayat dediğimiz süreç olumlu ve olumsuz anlardan oluşuyor. Hepimiz günlük hayatımızda birçok olumsuz olayla karşılaşırız ve her birimiz bu olumsuz olaylara farklı tepkiler veriyoruz. Bazılarımız bu olumsuz olaylar karşısında zorluk yaşarken bazılarımız olumsuz durumlarla daha kolay baş edebiliyoruz. Peki, neden zorlu durumlar karşısında bazılarımız zorluk çekerken bazılarımız bu durumu daha kolay atlatıyoruz?

İnsanların olaylar karşısında vermiş oldukları tepkileri etkileyen birçok etmen bulunuyor. Hayatımız boyunca karşılaştığımız zorlayıcı yaşam olayları sonucu edindiğimiz olumlu ve olumsuz deneyimler, tekrar karşılaşacağımız olaylara vereceğimiz tepkiyi etkileyebiliyor.

Olumlu Düşünebilme Becerisi

Olumlu düşünebilme becerisi olaylar karşısında bilişsel süreçlerimizi olumlu olarak yönlendirme yeteneğidir. Yani olumsuz durumların yok edilmesi ya da olumsuz olaylardan uzak durmak değil olumsuz durumlara neden olan etkenlerle bireyin başa çıkabilmesidir. Başa çıkabilme becerisi olarak ifade edilen, bireyin stresli durumlarla karşılaştığında stresin olumsuz etkilerini azaltma ve yok etme sürecinde göstermiş olduğu duygusal ve davranışsal tepkilerdir.

Bazılarımız olumsuz olaylar karşısında zorluk yaşarken bazılarımız olumsuz durumlarla daha kolay baş edebiliyoruz. Peki, neden zorlu durumlar karşısında bazılarımız zorluk çekerken bazılarımız bu durumu daha kolay atlatıyoruz?

Hayatın İçinden

Günümüzde hayatın her alanında stres faktörü görülebileceğinden bu konuda baş edebilme becerisinin artırılabilmesi oldukça önemlidir. Fiziksel ve psikolojik açıdan yaşam kalitemizin artması için olumlu düşünme ve olumlu deneyimler kazanmamız oldukça önemlidir.

Olumlu Düşünme Becerisine Etki Eden Faktörler

► İyimserlik

Bireylerin yaşamında karşılaştıkları durumların olumlu olacağına inanma eğilimi iyimserlik olarak tanımlanmaktadır. Psikolojik iyimserlik bir durum karşısında mümkün olan en iyi sonucu beklemek olarak açıklanır.

İyimser kişiler karşılaştıkları zorluk ve başarısızlıkların moral ve motivasyonlarının bozulmasına izin vermez, planlı şekilde bu olaylarla başa çıkabileceklerine inanırlar. Kendi değerlerinin farkındadır ve kendilerine güvenirler. Başkalarıyla açık iletişim halindedirler.

► Otomatik Düşünceler

Otomatik düşünceler, bilinçli bir yargılama olmaksızın ortaya çıkan davranışları ve duyguları etkileyen zihinsel süreçlerdir. Bu düşünceler kişi tarafından hiçbir mantık süzgecinden geçirilmeden doğru kabul edilen düşüncelerdir. Yaşanılan bir olay karşısında verilen ilk tepkidir. Duygu ve düşünceler üzerinde oldukça etkilidir. Olumsuz otomatik düşünce bireyin kendisine, geleceğe ve dünyaya karşı olumsuz bakış açısında olmasındır.

Zorlu durumlarla etkin şekilde baş eden, sosyal destek alabilen ve yaşama uyum gösteren bireyler çoğunlukla olumlu otomatik düşüncelere sahiptir.

► Psikolojik Sağlamlık

Psikolojik sağlamlık; yaşanılan olumsuz durumlar karşısında güçlü ve ayakta kalabilmek, zorluklar sonrasında toparlanabilmek olarak tanımlanır. Değişen koşullara esnek tepki verebilme ve olumsuz deneyimlerden kendini daha iyi toparlamış şekilde çıkabilmeyi ifade etmektedir. Aile, zekâ, sosyallik ve çevre faktörü gibi faktörler psikolojik dayanıklılığı olumlu ve olumsuz etkileyebilmektedir.

Olumlu Düşünmenin Etkileri

Olumlu düşünen iyimser olarak adlandırılan insanlar genel olarak iyi durumlarla karşılaşacaklarını düşünürler, kendilerini şanslı ve başarılı hissederler. Bu kişiler olumlu sonuçlar almak için tutumlarının önemli olduğunu düşünürler ve başarmak için isteklerini kendileri oluştururlar. Gelecekle ilgili olumlu beklentilere sahiptirler. Dolayısıyla da amaçlarına ulaşmak için isteklidirler. Amaçlarına ulaşabilmek için sarf edecekleri çabanın olumlu sonuçlanacağına inanırlar.

Olumlu düşünmeyi yaşam şekli olarak benimseyen bireyler inisiyatif alabilen, sorumluluk sahibi ve özgüven sahibi kişiler olarak görülürler. Olumlu düşünme sayesinde yaşam kalitelerini artırıp sağlıklı ve mutlu olmayı başarırlar.

Başa Çıkabilme Becerisi

Başa çıkabilme, olumsuz durumlar karşısında bireyin bu durumu çözmek ya da azaltmak için başvurduğu bilişsel ve davranışsal yöntemlerdir. Yani yaşanan olumsuz bir olay karşısında bireyin bu olumsuz durumu yenme çabasıdır.

Yaşanılan olumsuz durumlar karşısında her birey başa çıkma yöntemlerini kullanamayabilir. Bazı bireyler bu yaşanan olumsuz durumlardan kaçınma eğilimi gösterirken bazıları ise olumsuz durumu yenmek için çabalayabilir. Olumsuz durumdan kaçınan bireyler, olumsuz duruma neden olan olaydan ya da kaynağından uzak durma eğilimindedirler. Bu durum "kaçıncı başa çıkma" olarak adlandırılır. Karşılaşılan olumsuz durumu düzeltmeye çalışan bireyler ise aktif olarak başa çıkma becerileri kullanırlar.

Problem merkezli başa çıkma, olumsuz olayın kaynağının değiştirilebilir olduğuna yönelik olarak sorunun kaynağına yönelik davranış ve düşünceleri içeren başa çıkma becerisidir. Problem merkezli başa çıkmada birey, problemi ortadan kaldırmak için doğrudan harekete geçme, destek alma, diğer etkinliklere odaklanma gibi faaliyetler yapar.

Duygu merkezli başa çıkma, olumsuz olayın neden olduğu içsel sıkıntıyı azaltmayı veya yönetmeyi içeren başa çıkma becerisidir. Duygu merkezli başa çıkmada, istenmeyen durum karşısında ortaya çıkan duyguları ortadan kaldırma amacı vardır. Bu başa çıkma stratejisini kullanan birey; sosyal destek arama, kaçınma, mesafe koyma ve olumsuz durumu duygusal tepkiler aracılığı ile yönetme eğilimindedir.

Bu yazımı Martin Seligman'ın: "Hayat olumlu insanlara da olumsuz insanlara da aynı terslikleri ve trajedileri sunar ama olumlu insanlar bununla daha iyi başa çıkar." sözleriyle bitirmek istiyorum.

Yeni yılınızda hayata pozitif bakmanız dileğiyle...

Nurgül AÇIKGÖZ
İnegöl Denetim Serbestlik
Müdürlüğü Psikolog

İnsan Kendini de Özler Mi?

Türk Dil Kurumuna göre özlem; bir kimseyi veya bir şeyi görme, kavuşma isteği, hasret, tahassür şeklinde tanımlanmıştır. Özlem duymak ise yürekten isteyerek arzu etmek anlamına gelmektedir. Özlemek bir kimseyi veya bir şeyi görmeyi ve kavuşmayı isteme davranışlarını kapsamaktadır. Ayrıca bireyler arasındaki ilişkilerde özlemin yarattığı duyumsama, ilişkiler arasında düzenleyici olarak da önemli bir rol oynamaktadır.

İngilizcede özlemek anlamına gelen 'longing' kelimesinin kökeninin uzamaktan, esnemekten ve bir şeye erişmeye çalışmaktan geldiğini görürüz. Bir başka kişiye, bir başka nesneye, bir başka hayata erişmek için uzamak...

Gelişmiş korteksimiz (beynimizin bir bölümü) sayesinde hiç var olmamış şeylerin, hiç yaşamadığımız durumların hasretini çekebilir, hiç yaşanmamış hayatların yasını tutabilir, bütünleşebilme arzusuyla kendimizi esnetebilir ve dilimizdeki gibi özümüzü bütüne katmak için çabalayabiliriz.

“

Kimisi sanatta arar kendini, kimisi bir duada, kimisi ise başkalarında arar kendini. Nihayetinde insan kendini de özler. Kendini bulan insan kendine kavuşur. Özlem öz kökünden gelir ve buradan başkalarına yayılır.

Özlemek 'öz' kelime kökünden gelir. Kişinin kendi özünü bir başka insana, nesneye, hayata katabilme arzusudur. Yani aslında odak noktası kişinin kendisidir başkası değil. "Özlem" der Arouba; "Belki de kişinin insan olma çabasındaki en temel öğesidir. Kişinin gerçekleştirmeye çalıştığı en uç olanak, yaşam alanında ulaşmaya çalıştığı en uç sınır, kendini tam olarak yapmak isteyebileceği en son yerdir. Yani insan özleye özleye kendisini bulabilir."

Peki, bu kadar etkin bir fiili neden edilgen bir şekilde kullanıyoruz?

Schopenhauer'e göre bunun nedeni büyümemiz. Hayatımızın ilk yarısında özlemlerimizin peşinden koşuyoruz. Ancak mutluluğun hayal, acının ise apaçık gerçek olduğunu fark edip hayatımızın ikinci yarısında kendi özlemlerimizden sakınıyoruz.

Mevlana'nın bir şiirinde adam dualar eşliğinde özlemini yakarırken yanındaki arkadaş alaycı bir ifadeyle sorar:

"Tamam, ben seni duyuyorum ama hiç yanıt aldın mı bu yakarışlarına?"

Adam yanıt veremez, susar. Gece rüyasında Hızır gelir ve ona sorar:

"Neden dilemeyi ve övmeyi bıraktın?"

"Çünkü hiç yanıt alamadım." der adam.

O zaman Hızır bir sır verir ona:

"Dillendirdiğin özlem, yanıtın kendisidir." sırrını verdikten sonra devam eder:

"Yakarışlarının içinden çıktığı keder, seni birliğe ulaştırır."

Yani özlemi anlamlandırmak kişinin dünyası ile birleşmesine vesile olur. Bir görüşe göre sanat, işte bu özlemin tecellisidir.

Herkesin kendini arama, içindeki arayışı bulma şekli farklıdır. Kimisi sanatta arar kendini, kimisi bir duada, kimisi ise başkalarında arar kendini. Nihayetinde insan kendini de özler. Kendini bulan insan kendine kavuşur. Özlem öz kökünden gelir ve buradan başkalarına yayılır. Unutmayın kendini bulabilen insan hayattaki anlam arayışında başarıya ulaşır. Kendini gerçekleştirme işte bu noktadan sonra başlar. Kendinizi özlemeniz ve bulmanız dileğiyle...

Suna ÖĞÜR

İzmir 1 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli
Kapalı ÇİK, Psikolog

İnsan

BEN NEDEN?

Google Trendler Araştırmasına göre Türkiye’de 2022 yılında en çok sorulan sorulardan bazıları ‘Ben neden bu kadar çirkinim?’, ‘Ben neden yalnızım?’, ‘Ben neden sevilmiyorum?’ Bu ve buna benzer soruları özdeğer ve özsevgi gibi konularda kendilerini yetersiz hisseden insanların sordukları ortaya çıkmıştır.

Çevremizdeki kişilerin iş hayatlarından, evliliklerinden ya da sosyal ortamlarından şikayetçi olduklarını genelde sıkça duyarız. Günlük hayattaki sohbetler esnasında başkalarının ne yaptıklarından ya da ne yapamadıklarından bahsederiz. Öyle ki insanların hayatları hakkında acımasızca yargılar dağıtırız. En doğru, en iyi hatta en ahlaklı yaşantıya biz sahipmiş gibi karşımızdaki insanın hayattaki yolculuğunu bilmeden sadece gördüğümüz ya da duyduğumuz şeylerin etkisi altında yorumlar yaparız. Karşımızdaki kişinin kilosunu, babalığı, saç şekli, giydiği eteğin boyu, kaç tane çocuk sahibi olmak istediği, neden istifa ettiği ve bunun gibi pek çok konuda yorumda bulunmaktan kaçınmayabiliyoruz. Karşımızdaki kişilerin iç dünyasında nasıl etkiler yaratacağını bilmeden acımasız ve kırıncı olabileceğimizi yorumlardan kaçınmıyoruz.

İnsan hangi yaşta olursa olsun başkaları tarafından beğenilmek, sevilmek, onay görmek ihtiyacı içerisindedir. Kişinin sadece dış dünyadan beklentileri dışarısında elbette kendine yönelik algısını da oluşturan bir çocukluk hayatı vardır. Bireyin kendine yönelik algı oluşturmada başat rol alan çocukluktur. Çocukluğu iyi olmayan yetişkinler bir süre sonra başlarına gelen her olayda kendileri ile ilgili kişisel bir problem olduğunu düşünerek kendilerini kötü hissedebilirler. Çocukluğunda desteklenmeyen yetişkinler, özel hayatlarında olup biten her şeyde kendisini suçlayacak bir bakış açısına sahip olabilirler. Kişi gerçekten başarılı olduğu halde kendisini başarısız olarak algılayabilmekte ya da tam tersi yalnız olduğu halde aslında hiç yalnız olmadığına dair de yanlış inançlar geliştirebilmektedir.

“

Bireyin kendine yönelik algı oluşturmada başat rol alan çocukluktur. Çocukluğu iyi olmayan yetişkinler bir süre sonra başlarına gelen her olayda kendileri ile ilgili kişisel bir problem olduğunu düşünerek kendilerini kötü hissedebilirler.

Eksik, yaralı, ihmal edilmiş bir çocukluk nedeni ile yanlış inanışlar geliştiren bireyler, yetişkinlikte kendilerini sevmekten uzak bir ruh hali içerisinde bulurlar. Google’da yapılan araştırmada da görüldüğü gibi insanlar sadece kendilerinin sorunlar yaşadığına dair bir inanıştan dolayı bunun nedenlerini merak etmektedirler. Bu olumsuz inanışlardan bazıları doğru olsa da birçoğu ailenin, toplumun ve medyanın bize olan tesirinin sonucudur. Çocukların kendi potansiyellerine olan inancının yüksek olabilmesi adına koruyucu ve geliştirici hizmetler verilmeye devam edilmelidir. Değiştirilemeyen zorlu çocukluk yaşantılarının etkileri için ise psikolojik yardım istemekten çekinmemeliyiz.

İçinizdeki o acımasız eleştirmenin kim olduğuna karar verdikten sonra huzurlu günler yakındır. Olumlu ya da olumsuz tüm özelliklerine sarılabilen, kendisini geliştirmek isteyen, sevimli ve değerli olmaya inanan bir kişi olabilmek mümkünken neden daha azına razı olalım?

Kaynaklar: 1. Akagündüz, N. (2006). İnsan yaşamında özgüven kavramı. İstanbul: Ümraniye Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü Yayınları. 2. Gül, G. (2018). Anne baba ile iletişimin, yakınlığın ve rol bilincinin ergenlerdeki benlik algısı ile birliktelik derecesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

Ramazan SAĞIR
Devrek Açık CİK,
Öğretmen

Türkiye'nin en vahşi kedisi:

KARAKULAK

“

Karakulak kedigiller familyasından orta boylu sayılabilecek vahşi bir hayvan türüdür. Dış görünümü ile vaşağa çok benzemekte ve bazen de step vaşağı, mısır vaşağı gibi adlarla da bilinmektedir.

Bu sayımızda sizlere Türkiye'nin en vahşi kedisi karakulaktan bahsedeceğiz. Karakulak dünyaya Orta Asya'dan yayılmıştır. Karakulağın Orta Asya, Orta Doğu, Afrika ve ülkemizin de içinde bulunduğu geniş bir alanda yaşadığı bilinmektedir. Ülkemizde Karakulaklar diğer yerlerin aksine nesli tehlike altında olan bir tür olarak öne çıkmaktadır.

Canlılar Alemi

Karakulak adını kulağındaki siyah tüylerden almaktadır.

Karakulakların sırt kısımları kırmızımsı kahverengi; boyun, karın ve bacaklarının iç kısmı beyaz renktedir. Ağzıların kenarlarında geniş siyah bir benek bulunur. Gözlerinden burunlarına kadar siyah bir çizgi uzanır. Gözlerinin çevresi beyaz renktedir. Kulakları vaşaklarınkine benzer şekilde yukarı doğru uzayan yapıdadır. Kulaklarının ucunda siyah püsküle benzeyen tüyler bulunur.

Bacakları hayli uzundur. Özellikle arka bacakları ön bacaklarına göre daha uzun ve kaslıdır. Karakulakların kuyrukları kısadır. Gözleriye altın, bakır, yeşil ya da gri renkte olabilir. Vaşaklardan ayrılan en önemli özellikleri ise ayaklarının daha ince, gövdelerinin daha uzun ve silindirik olmasıdır.

Karakulaklar genellikle kayalık alanlar, yamaçlar, bozkır ve çalılıkların olduğu sıcak ve kurak iklime sahip yerlerde yaşar. Yabani kedilere göre daha sıcak koşullara dayanabilirler. Fakat nadir olarak çöllerde ve tropik iklim koşullarında bulunurlar. Özellikle Afrika'da 3 bin metreye kadar çıkabilirler.

Geceleri aktif olan karakulaklar kemiriciler, tavşanlar ve kuşlar ile beslenirler. Kendilerinden 2-3 kat büyük olan hayvanlara saldırabilirler. Özellikle kuş avlarken yükseğe sıçramalarıyla bilinirler. Afrika'da yaşayan türlerinin böcekten antiloplara kadar her türlü hayvanı avladığı biliniyor.

Karakulaklar step vaşağı ya da çöl vaşağı olarak da bilinir. Bulundukları alanı terk etmez ve savunurlar.

Dünya'da Afrika, Orta Asya ve Güneybatı Asya çevresinde yaşar. Türkiye'de ise Doğu Anadolu, Doğu Karadeniz ve Trakya dışında her bölgede görülebilirler. Ancak son zamanlarda yalnızca Toroslar'da görüldüklerine dair kayıtlar vardır.

Karakulak kedigiller familyasından orta boylu sayılabilecek vahşi bir hayvan türüdür. Dış görünümü ile vaşağa çok benzemekte ve bazen de step vaşağı, mısır vaşağı gibi adlarla da bilinmektedir. Ülkemizdeki kedi türleri içerisinde vaşaktan sonra ikinci büyük yabani kedir.

İnce yapılı, çevik bir kedi olan Karakulak, kızıl-kahverengiden koyu griye kadar değişebilen kısa, yoğun kürkü ve sivri, siyah püsküllü kulaklarıyla rahatça tanınabilir. Nadiren siyah bireylere rastlanabilir. İyi gelişmiş işitme ve görme duyuvarı vardır. Bu büyüklükteki tüm kedi türleri düşünüldüğünde kendi ağırlığının 2 ya da 3 katı ağırlığında avları avlayabilmesi bu kedi türünü eşsiz kılar. Dişilerin kütlesi 13 kilogram kadar olabilirken erkeklerin kütlesi 20 kilograma ulaşabilir. Boyları ise 80-125 cm arasında değişir. Bu kediler bir dizi hırlama, tükürme, tıslama ve miyavlamayla iletişim kurarlar.

Yılda bir kere yavrular ve her defasında 1-6 yavru dünyaya getirirler. Cinsiyetlerin olgunlaşması 7-10. aylar arasında olsa da düzgün, başarılı üreme 14-15. aylar arasında olur. Dişiler 3-6 gün boyunca üreme davranışları gösterse de üreme dönemi bunun iki katı uzunlukta sürer. Yavrular çiftleşmeden 68-81 gün sonra doğar. İlk bir aydan sonra anne yavruların yerini sıkça değiştirir. Bu dönemde yavrular etle beslenmeye başlar. Yavru bakımı 15 hafta kadar sürer ve asıl bağımsızlaşma 5-6. aylarda olur. Karakulakların yaklaşık olarak 20 yıl yaşadıkları bilinmektedir.

Çiftleşme ve yavru büyütme dönemleri dışında yalnız yaşayan karakulakların iki cinsiyeti de alan korumacıdır ve bu konuda oldukça ısrarcıdır. Erkeklerin yaşam alanı 98-352 kilometrekare dişilerinki ise 2-112 kilometrekare arasındadır. Genelde geceleri olmalarına rağmen insan baskısı olmayan bölgelerde gündüz de görülebilirler. Kolayca evcilleştirilebilen karakulaklar insanlarla yaşamaya hemen adapte olabilirler. Doğada düşük yoğunlukta bulunmaları ve iyi gizlenmeleri sebebi ile vahşi yaşamda görülmeleri çok zordur. Ülkemizde sayıları çok az olmakla birlikte avlanması kesinlikle yasaktır.

Kaynaklar: 1.<https://bilimgenc.tubitak.gov.tr> 2. <http://www.turktarim.gov.tr>

Şirin Ceren GÖMLEKSİZ
Eskipazar Açık CİK,
Öğretmen

HİZMET İÇİ EĞİTİM: KURUMSAL VİZYON

Hazırlanan hizmet içi eğitim programları ile duyarlı, gözlemci, yaratıcı, ileri görüşlü, iş birlikçi, cesur, öğrenmeye açık, fikir oluşturan, fikirlerini sunabilen, girişimci, hayallerini gerçekleştirme yönünde istekli, mutlu, bilgili ve öz güven sahibi personeller yetiştirmek, inovatif (yenilikçi) bir kültür oluşturmak kurumların vizyon ve misyonunu geliştirmede önemli adımlardandır.

Hizmet İçi Eğitimin Kazanımları

Hizmet içi eğitimin kazanımları yöneticiler, personel ve örgüt açısından olmak üzere üç başlıkta incelenebilir. Personel açısından daha çok motivasyon gibi manevi kazanımların arttığı gözlemlenirken iş yeri için ise maddi kazançların artması izlenmektedir. Hizmet içi eğitimin yöneticiler açısından kazançları vardır. Bunlar; eğitim alan personelin hata yapma oranı düşer ve çalışma verimi artar. Yöneticinin iş yerinde karşılaşacağı olumsuz durumlar azalır, güçlüklerle karşılaşma oranı düşer.

Hizmet içi eğitimin personel açısından kazançları vardır. Bu kazançlar; iş yerinde yapılan hataların ve maliyetlerin düşmesi, verim ve kazancın artmasıdır. Örgütün diğer kuruluşlar arasında değer ve itibarı da artar. Makine ve araç uygun şekilde kullanıldığında arıza giderleri ile bakım giderleri azalır. İş yerinde iş güvenliği sorunları azalır.

Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi 2022 yılını “Kamu Personeli Eğitim Atılım Yılı” olarak belirlemiş ve “Eğitim Her Yerde” sloganıyla bir dizi proje yürütmüştür. Bu projelerle kamu personeli eğitiminde lider ülkelerden olmayı amaçladıklarını ifade etmişlerdir.

Hizmet İçi Eğitim ve Yasal Dayanağı: 1965 Yılında Kabul Edilen 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu

Devlet Memurları Kanunu'nun (DMK) 214. maddesinde "Devlet memurlarının yetiştirilmesini sağlamak, verimliliğini artırmak ve daha ileriki görevlere hazırlamak amacıyla uygulanacak hizmet içi eğitim, Devlet Personel Başkanlığı (DPB) tarafından ilgili kurumlarla birlikte hazırlanacak yönetmelik dâhilinde yürütülür." şeklinde tarif edilmektedir. DMK'nın 220. maddesi gereğince tüm kamu kurumlarında yapılacak eğitim faaliyetlerini belli bir düzen ve iş birliği içerisinde yürütmek amacıyla kurumlar, yıllık eğitim programlarına göre yaptıkları eğitim çalışmaları sonuçlarını altı ayda bir DPB'ye bildirmekle sorumlu tutulmuşlardır. Devlet Memurları Eğitim Genel Planının yürürlüğe girmesi, kamu kurum ve kuruluşlarının personel eğitim rehberine kavuşmalarını sağlamıştır. Bu plan ile kamu kurum ve kuruluşlarındaki personel eğitiminde bütünlüğü sağlayarak istenilen düzeyde ve ihtiyaç analizlerine binaen eğitim hizmetleri verilmeye başlanmıştır.

Kamu Personeli Eğitiminde Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi "Eğitim Her Yerde"

Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi (CBİKO) 2022 yılını "Kamu Personeli Eğitim Atılım Yılı" ola-

rak belirlemiş ve "Eğitim Her Yerde" sloganıyla bir dizi proje yürütmüştür. Bu projelerle kamu personeli eğitiminde lider ülkelerden olmayı amaçladıklarını ifade etmişlerdir. 2019 ve 2020 yıllarında hazırlanan Kamu Kurumları Eğitim ve Geliştirme Faaliyetleri raporuna dayanılarak eğitim uygulamaları ve planları geliştirilmiştir. Bakanlık üst yönetimi ve personel eğitiminden sorumlu tüm yetkililerin birlikte değerlendirdikleri raporlarda, ulusal ve uluslararası uygulama örnekleri ile karşılaştırmalar ve verimliliğin artırılması için çözüm önerilerinin de yer aldığı belirtilmiştir.

Eğitimde Yeni Değerler Dizisi: Paradigma Değişimi ile "Uzaktan Eğitim Kültürü"

Yüz yüze gerçekleşen personel eğitimlerinin mali dezavantajları da göz önüne alındığında uzaktan eğitim oldukça avantajlı görünmektedir. Küresel eğitim, dijital becerilerin gelişmesi yönünde itici güç oluştururken Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi bu zorunluluğu değerlendirmiş ve personel eğitimine yansıtmıştır.

Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Uzaktan Eğitim Kapısı personele açılan eğitim kapısı olmuş binlerce personel ihtiyaç duyduklarında tekrar tekrar ulaşabilecekleri mesleki gelişim eğitimleri, bilgi teknolojileri, mevzuat eğitimleri başta olmak üzere onlarca kategoride eğitime kendi ihtiyaçları doğrultusunda erişim sağlama imkânı bulmuştur.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda 14 temel ilke sayılmaktadır. Bunlar; Genellik ve Eşitlik, Ferdin ve Toplumun İhtiyaçları, Yönelme, Eğitim Hakkı, Fırsat ve İmkân Eşitliği, Süreklilik, Atatürk İlke ve İlkeleri ve Atatürk Milliyetçiliği, Demokrasi Eğitimi, Laiklik, Bilimsellik, Karma Eğitim, Okul Aile İş birliği, Her Yerde Eğitim'dir.

14 temel ilke arasında bulunan ilkelerle de örtüşen diğer birçok ülkeye örnek teşkil edecek projelerin, personel eğitimini ileri bir boyuta taşıdığı görülmektedir.

Görüldüğü üzere eğitimdeki paradigma değişimi birçok alanda olduğu gibi Milli Eğitim Temel Kanunu'nu da desteklemektedir. Tüm eğitim süreci incelendiğinde personel eğitimi kişisel bir yatırım olmakla birlikte her kişisel yatırım devlet işleyişine ve gelişimine bir adım olarak yansımakta bu nedenle personel eğitiminin önemi ve getirisi her geçen gün artmaktadır.

Kaynaklar: 1. TORTOP, Nuri, (1994), Personel Yönetimi, TODAİE Yayını, Ankara 2. GÜL, Hüseyin, (2000), "Türkiye'de Kamu Yönetiminde Hizmet İçi Eğitim", Dokuz Eylül Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 2, Sayı 3, İzmir 3. Devlet Memurları Kanunu, Resmi Gazete, 12056, 23.07.1965. 4. Devlet Memurları Eğitim Genel Planı, Resmi Gazete, 18196, 19 Ekim 1983, (25.7.1983 Tarih ve 83/6854 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı)

Vefa

4 Harf 2 Hece Kısacık Bir Kelime

Bazı sözcükler vardır anlamları o kadar etkindir ki daha söylerken ağırlığını hissettirir insana. İşte vefa sözcüğü de bunlardan biridir. Kolayca çıkar ağızdan ama yüreğine dokunur muhatabının.

Arapça bir kelime olan vefa: Sevgiyi sürdürme, sevgi, dostluk bağlılığı anlamlarına gelmektedir. Tasavvufta ise başlı başına bir hikâyesi vardır bu sözcüğün. Şöyle ki: Kulun Kalu Bela'da Allah'a verdiği sözü tutmasına vefa denir. Rabbimiz biz kullarına "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" diye sorulduğunda tüm ruhlar "Evet" cevabını vermişlerdir. Orada Rabbimize verdiğimiz cevaba bağlılığımız bizim vefamızdır aslında. Kul daha dünyaya gelmeden yaratıcısına bir söz vermiştir. İnsan işte böyle ağır bir vefa borcuyla gelir fani dünyaya.

Edebiyatta da etki alanı bakımından geniş bir kitleye ulaşmış bir terimdir vefa. Âşığın maşuğuna duyduğu aşkı, hasreti dile getirmesidir vefa. Âşık vefalıdır, gönülden bağlıdır sevdiğine. Önüne çıkan engelleri aşar, gözü sevdiğinden başkasını görmez asla. Ancak âşık vefa görmez sevdiğinden sitem eder buna. Onun vefasızlığı cefa verir âşığa ve Nesimi şöyle söyler:

"Gerçek hadîs imiş bu ki hûbun vefâsı yoh

Kim sevdi hûbı didi ki hûbun cefâsı yoh"

(Güzel sevgili de vefanın olmadığı doğru bir sözmüş. Kim bir güzeli sevdi de aşkında cefa yok.)

Divan edebiyatında âşık bu cefaya da razıdır. Çünkü sevgili vefasız da olsa bu aşk acısı mutluluk vermektedir ona. Bu yüzden Fuzuli şöyle demiştir:

"Âşk derdiyle hoşem el çek ilacımdan tabib

Kılma derman kim helakim zehri dermanındadır."

(Âşk derdiyle hoş olmuşum, bana ilaç vermekten vazgeç tabip. Derman arama benim için zira beni perişan edecek zehir senin dermanındadır.)

Yine Fuzuli bir beytinde vefa konusunda duygularını şöyle dile getirmiştir:

"Ey bî-vefâ ki âdet olupdur cefâ sana

Bi'llâh cefâdır olma demek bî-vefâ sana"

(Ey sözünde durmayan vefasız sevgili! Âşığı incitmeyi âdet edinmişsin. Vallahi sana olma demek seni incitmek olur.)

Vefa hakkında gönüllerin sultanı Mevlana Hazretleri de şunları söylemiştir:

"Vefa nedir bilir misin? Vefa arkanda bıraktığını, giderken yaktığını yabana atmamandır. Vefa; dostluğun asaletine, bir dua sonrası verilen sözlere, hayallere ihanet katmamandır. Vefa; ötelere sonsuz mükâfatı karşısında Cehennemi hafife almanın, ulvi güzellikleri dünyaya satmamandır."

Günümüzde vefa yerini vefasızlığa bırakmış, insanların birbirlerine ettikleri sitem olarak bilinmeye başlamıştır. Uzun zaman aramasa dostun hemen vefasızlığından dem vurursun ona. Azıcık ilgisiz olsa sevdiğin vefasızlık ön plana çıkar aşkında. Hatta bir tabir bile çıkmıştır ortaya: "Vefa, bir semt adı imiş İstanbul'da."

Hayatınızda vefanın eksik olmadığı, vefasızlığın size uğramadığı, güzelliklerin hiç eksilmediği, yüzünüzün hep güldüğü bir yıl olması dileğiyle...

Ayşe ÇOLAKOĞLU

Erzurum Hüseyin Turgut Personel
Eğitim Merkezi İnfaz ve Koruma
Memuru

Bunları Biliyor Musunuz?

Eski Hamam Eski Tas

Eskiden Edirne’de evkafa ait harap bir hamam varmış. Bulunduğu yer değerli olduğundan bu hamamı yeniden yaptırmaya karar vermişler. İnşaat eminine bu işi vermişler. İnşaat emini bu işten çıkar sağlamak için hamamı yeniden yıkıp yaptırmaktansa orasını burasını onarmış, sıvamış, ufak tefek eklentiler yapmış. Yapı için ayrılan parayı da cebine atmış. Boyası badanası da bitince ilgili kişilere haber vermiş ve gelip teslim almalarını istemiş. Hamamı teslim almaya gidenlerden akıllı biri durumu anlamış. Hamamı gezerlerken eskiden kalma bir deste hamam tası bulmuş. Bunları getirip inşaat emini ile diğerlerine gösterdikten sonra şöyle demiş:

- Vakıf işi hile götürmez. Şu taslardan da belli oluyor ki burada yeni inşaat yapılmamıştır. Eski hamam eski tas. Üstelik kubbedeki çatlak da cabası.

Yalancının Mumu Yatsıya Kadar Yanar

İstanbul’daki Fatih Medresesi’nin her odasında üç beş talebe beraber kalırmış. Bu talebeler memleketten getirdikleri fasulye, bulgur, mercimek, nohut ve benzeri gıdaları beraber pişirir, beraber yerler, her gün içlerinden birisi sırayla bu işleri yapar, masrafı da paylaşırlarmış. Bu talebelerden birisi çok açığözmüş. Her gece şamdan dibinde kalan mum kırıntılarını toplar, eritir ve onlardan uydurma bir mum yaparak sırası geldiğinde bu mumu kullanır parayı cebine atarmış. Fakat onun yaptığı mum yeni mumlar gibi uzun müddet odayı aydınlatmaz ve erkenden sönermiş.

İşin farkına varan arkadaşları bir gece yine yatsı namazından sonra karanlıkta kalınca arkadaşlarını sıkıştırmışlar:

- “Biz sana para verdik, ne diye mum almadın?”

Beriki:

- “Aldım işte. Ne yapayım mumlar çok küçülmüş ancak bu kadar yanıyor.”

İçlerinden birisi:

- “Tabii o kadar yanar. Çünkü sen hilekâr bir yalancısın, senin mumun ancak yatsıya kadar yanar.” demiş.

Dokuz Doğurmak

Vakti zamanında Çengeloğlu Tahir Paşa, o dönem için asayiş bozuk olan İzmir’de geceleri belirli saatler arasında sokağa çıkma yasağı koymuş. Bir gece o saatlerde yasağa uymayan insanları zaptiyeler toplayıp karakol avlusuna getirmişler ve sorguyu da bizzat Tahir Paşa yapmış. Sırasıyla her birine teker teker çok ağır sorular sormuş.

Paşa baştan dokuzuncu sıradakine gelince tekrar sormuş.

“Yahu sen tellakları duymadın mı? Ne diye sokaktasın bu vakitte?”

Adam bir telaşlı bir terli:

“Paşa hazretleri, karım doğuruyordu. Valla ebe aramaya çıktım. Bir iki adım sonra zaptiyeler tuttu beni. Zavallı karım ne haldedir bilmiyorum.” demiş.

Tahir Paşa bir hata edildiğini anladıysa da sakallarını sıvazlayıp:

“Seni bu kez affediyorum. Amma o karın olacak hatuna söyle bir daha öyle olur olmaz saatlerde doğurmaya kalkmasın.” demiş.

Adam kan ter içinde koşu koşu komşu kadınların arasından karısının yattığı yatağa gelmiş. Adam; “Nasıl-sın, nemiz oldu.” demiş.

Karısı da “Sen ne biçim adamsın. Ebe bulmaya diye gittin. Kim bilir nerelerde eğlendin. Sen benim nasıl doğurduğumu biliyor musun?” demiş.

Adam ise hararetle:

“Ah bre hatun sen neler diyorsun?”

“Sen bir kere doğurdun. Ben sıradaki sekiz kişiden sorgu nöbeti bana gelinceye kadar dokuz doğurdum.” demiş.

Eşek Sudan Gelinceye Kadar Dövmek

Balkan Harbi sıralarında cephedeki askeri birliklerin su ihtiyacını her bölüğün saka neferleri temin edermiş. O zamanlar mekkare katırlarından başka adına karanfil kolu denilen eşekli nakliye kolları da varmış. Her bölüğe de bir eşek tahsis edilmiş. Saka neferleri bu eşeklere yükledikleri fiçılarla ordugaha yarım saat uzaklıktaki bir pınardan su taşırlarmış. Bölüklerden birisinin saka neferi çok saf ve tembel imiş. Bir gün pınar başında yatıp uyuyakalmış. Eşek de çimenlerde otlarken uzaklara gitmiş.

Saka uyandığı zaman akşam olmak üzere imiş. Eşeği aramış bulamamış. Koşa koşa bölüğe gelmiş. Susuzluktan kıvranan bölüğün çavuş ve onbaşıları, sakayı yakaladıkları gibi bölük kumandanın karşısına çıkarmışlar. Çok sert bir adam olan bölük komutanı saka neferini sorgulamaya başlamış. Neticede uyuduğunu ve eşeği kaçırdığını öğrenip hemen etrafa atlılar çıkarıp eşeği aratmaya göndermiş. Sakayı da çadırın direğine bağlayıp başlamış dayığa. Canı yandıkça bağırarak saka:

- “Aman komutanım ölüyorum. Bir daha uyumayacağım. Artık dövmel!” diye yalvardıkça komutan:

- “Acele etme daha eşek bulunamadı. Eşek suda gelinceye kadar yiyeceksin ki bir daha eşeğine sahip olup muharebe yerinde vazife başında uyumayacaksın.” demiş.

Ümmü GÖKDEMİR

Erzurum Hüseyin Turgut Personel
Eğitim Merkezi Psikolog

Kişisel Gelişim

Şiddet

Şiddet olgusu, dikkat çeken konuların en başında gelmektedir. Çeşitlilik gösteren şiddet, topluma ve zamana göre değişkenlik gösterse de farklı boyutlarda dünya genelinde ne yazık ki uygulanmaktadır. Kişinin canını acıtmak, yaralamak, öldürmek, yasaya aykırı güç kullanmak, yasaya aykırı bir hedefe varmak için şiddet kullanmak terörizmle ortak noktalar oluşturmaktadır. Saldırganlık dürtüsüyle oluşan şiddet, zaman içerisinde öğrenilerek kitle iletişim araçları ile pekiştirilmektedir. Sağlıklı bir toplum için çatışmalara değil sorunların çözüm yollarına vurgu yapılmalıdır. Sebebi her ne olursa olsun şiddet aslında öfkenin kontrol edilememesi durumudur.

Genel olarak bakacak olursak insanlık tarihiyle ortaya çıkmış olan şiddet olgusu, birçok bireysel ve

toplumsal öge ile karmaşık bir yapı ortaya koymaktadır. Bu nedenle şiddet olgusunu tanımlamak ve ortaya çıkarmak da kolay olmamaktadır. Kendini çok farklı biçimlerde gösterebilen şiddet olgusu, günümüzde gerek bireysel gerekse toplumsal boyutta sık sık karşılaşılabileceğimiz bir olgudur. Şiddet uygulayan kişi kuvvet kullandığını düşünmüş olsa da ikisinin arasındaki farkı gözden kaçırmaktadır. Baskı, eziyet, korkutma, sindirme, öldürme, cezalandırma, başkaldırı her toplumda derece derece fakat sürekli olan şiddet türleri iken günlük yaşamda rastlanan şiddet türlerinin bir kısmı ise kendine karşı şiddet, aile içi şiddet, kan davası, namus cinayetleridir.

Şiddet; fiziksel güç veya iktidarın kasıtlı bir tehdit veya gerçeklik biçiminde bir başkasına uygulanması sonucunda maruz kalan kişide yaralanma, ölüm ve psikolojik zarara yol açması ya da açma olasılığı bulunması durumu olarak tanımlanır. Şiddetin evreleri; gerginlik dönemi ile başlayıp kriz dönemi, pişmanlık dönemi ve bahane dönemi ile devam eder. Gerginlik döneminde şiddet uygulayan kişi çeşitli sorunları bahane ederek gerginlik yaratır.

Şiddet zaman içerisinde öğrenilerek kitle iletişim araçları ile pekiştirilmektedir. Sağlıklı bir toplum için çatışmalara değil sorunların çözüm yollarına vurgu yapılmalıdır.

Kişisel Gelişim

Kriz döneminde şiddet uygulayan kişi sözlü, psikolojik, fiziksel, cinsel veya ekonomik olarak karşısındaki kişiye saldırır.

Şiddeti suç teşkil eden bir durum olup olmamasına göre ayırt edebiliriz. Şiddet sonucunda cinayet, hırsızlık, silahlı saldırı, soygun, cinsel istismar, soykırım gibi olumsuz durumlar oluşabilir. Bazı durumlarda ise kişi kendisine şiddet uygulayarak intihar, alkol veya uyuşturucu madde bağımlılığı şeklinde zarar verebilir.

Şiddetin ülkemizdeki istatistiklerine baktığımız zaman 2000 kişinin katıldığı mini araştırmamızda katılımcılarımızın %72'si toplumda yaşanan en büyük sorunlardan birinin şiddet olduğunu belirtiyor. Kadınların %76'sı en büyük soruna şiddet derken bu oranın erkeklerde %67 olduğu görülüyor. Kadınlara göre diğer önemli sorun ise sokaktaki baskı ve tacizdir (%73).

İstatistiklerden de anlaşılacağı üzere şiddet en çok kadına uygulanmaktadır. Uygulanan şiddet; fiziksel şiddet, cinsel şiddet, sözlü/duygusal/psikolojik şiddet ve ekonomik şiddet olarak kendini gösterebilmektedir. Fiziksel şiddet, fiziki temas kurularak kişiyi darp etmeye kadar geçen bir süreçtir.

Cinsel şiddet, cinsellik içeren istenmeyen söz ve davranışları kapsar. Ekonomik şiddette ise kişinin maddi açıdan desteksiz bırakıldığı şiddet türüdür.

Kadının erkeğin beklentisini karşılamadığı durumlarda erkek bundan dolayı gerginlik yaşayıp kadını kontrol altına almaya çalışır. Kadını yetersiz görüp, suçlayarak kontrolü arttırmaya çalışır. Aslına bakıldığında zaman bunun sebebi saldırganlık güdüsünün kontrol edilememesidir.

Şiddetin evreleri; gerginlik dönemi ile başlayıp kriz dönemi, pişmanlık dönemi ve bahane dönemi ile devam eder. Gerginlik döneminde şiddet uygulayan kişi çeşitli sorunları bahane ederek gerginlik yaratır.

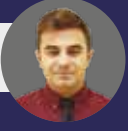
Şiddetin hangi türü uygulanırsa uygulansın kadın üzerinde travma ve stres oluşturmaktadır. Stres nedeniyle kadınlar içine kapanma, kaçınma gibi davranışlar göstermektedir. Sosyokültürel özellikler, yetiştiği ortam, geçmiş şiddet yaşantıları, şiddet türü, şiddeti al-

gılama ve destek mekanizmalarına göre kadın savunma mekanizması geliştirmektedir. Geliştirilen savunma mekanizması duygu odaklı veya problem odaklı olabilir. Problem odaklı baş etmede birey sorunu ortadan kaldırmaya yönelik yöntemler geliştirirken duygusal odaklı çözümde ise şiddetin oluşturduğu stres ve duygulara yönelik çözüm bulmaya çalışıp sorunlardan kaçmayı tercih eder. Kadının bir anda bırakamayacağı durumlarda (maddi ortaklık, çocuklar...) kadın şiddet durumuna sessiz kalabilmektedir.

Önemli olan çatışmalarını şiddete dönüştürmeden öfke kontrolü sağlanarak problem odaklı çözüm bulmaktır. Bu sayede ilişkiler gelişir, iletişim de olumlu etkilenmiş olur. Sağlıklı bir toplum için isyana sevk eden niteliklerden ve sosyal medyanın yıkıcı etkilerinden bahsetmek yerine esnek ve hoşgörülü davranışlardan söz edilebilir.

Yasin YILMAZ
Beşikdüzü T Tipi Kapalı ÇİK,
Kâtip

Şimşekler ve Yıldırımlar

Yıldırımları hayranlıkla izleyenler olduğu kadar yıldırımlardan korkanlar da çoktur. Öncelikle yıldırım ile şimşegin farkına değinmek istiyorum. Şimşek, elektrik yüklü bir bulut ile diğer bir bulut arasındaki elektrik boşalmasıdır. Yıldırım, bulut ile yeryüzü arasındaki elektrik boşalmaları olarak tanımlanır. Yıldırım, zikzaklı bir yol takip ederek kollar hâlinde aşağı doğru iner. Genellikle şiddetli bir yağmurla birlikte görülür. Yıldırımın bir benzeriyle her gün çarpılmamız mümkün saçınızı tararken, kazağınızı çıkarırken hatta bir kediyi severken bazı çıtırtılar elbette duymuşsunuzdur. Bazen de elinizi bir arkadaşınıza ya da metal bir cisme yaklaştırdığınızda bir çıtırtıyla birlikte canınız yanar. Eğer bu olayları karanlıkta gözlemleme imkânınız olduysa sesle birlikte ışık çıktığını da görmüşsünüzdür. İşte bu gördüğünüz ışık yıldırımla duyduğunuz ses de gök gürültüsüyle aynı şekilde oluşur. İkisinin de sorumlusu elektrik atlamalarıdır.

“

Bulut ve yer arasındaki voltaj 10 ile 100 milyon arasındadır. Yıldırımın dönüş darbesinin akımı yaklaşık 30.000 ampere, sıcaklığı da yaklaşık 30.000 °C'ye ulaşır. Yıldırımın oluşması çok hızlı bir şekilde gerçekleşir. Öncül darbe buluttan yere yaklaşık 30 milisaniyede ulaşır.

Teknoloji

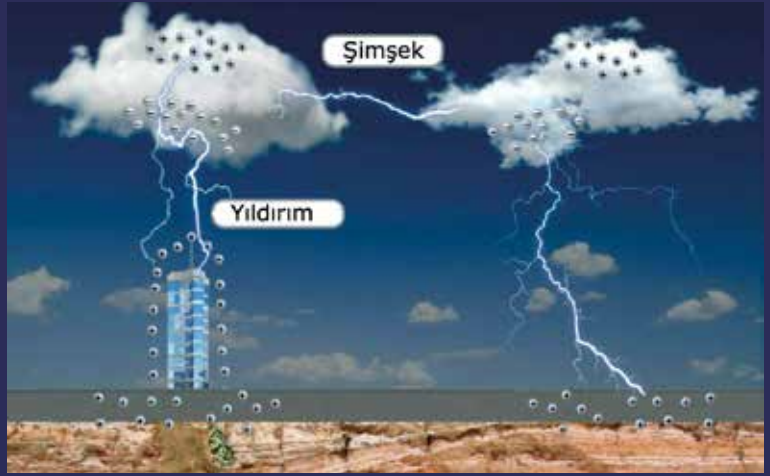
“

Fırtınaya açık alanda yakalanırsanız yapılacak en iyi şey metallere gibi iletken cisimlerden uzak durmaktır. Eğer saçlarınızın elektrikleştiğini hissederseniz ayaklarınızı birleştirip yere çömeldiğiniz takdirde çarpılma olasılığınız azalır.

Yıldırımları anlamak için elektriğin oluşumunu biraz olsun bilmemiz gerekiyor. Kısaca elektrik; maddenin temel yapıtaşları olan atomlar ve atomların oluşturduğu moleküller, elektron, proton ve nötron olarak adlandırılan parçacıklardan oluşur. Elektron ve protonlar elektrik yüküne sahiptir. Elektronlar eksi (-), protonlarsa artı (+) yüklüdür. Elektrik yükü bulunan iki cismi birbirine yaklaştırırsanız aralarında bir kuvvet olduğunu görürsünüz. Eğer her iki cismin yükü aynıysa (artı ve artı ya da eksi ve eksi) cisimler birbirini iter. Farklı yüklerse (artı ve eksi) birbirini çeker. Doğadaki görkemli olaylardan biri olan yıldırımların arkasındaki güç de bundan gelir. Normal koşullarda farklı yükler birbirini çektiği, aynı yükler de birbirini ittiği için atomlar ve moleküller yüklerini dengelemek için yani yüksüz olma yönünde çaba gösterir. Yıldırımlar ve şimşekler bulutların farklı bölgelerinin elektriksel olarak yüklenmesiyle oluşur. Bulut ve yer arasındaki voltaj 10 ile 100 milyon arasındadır. Yıldırımın dönüş darbesinin akımı yaklaşık 30.000 amper, sıcaklığı 30.000 °C'ye ulaşır. Yıldırımın oluşması çok hızlı bir şekilde gerçekleşir. Öncül darbe buluttan yere yaklaşık 30 milisaniyede ulaşır.

Yıldırım ve şimşekle birlikte gerçekleşen bir diğer olay ise gök gürültüsüdür. Gök gürültüsü; şimşek çakması esnasında oluşan patlamaya benzer çok yüksek sestir. Ses, ışıktan çok daha yavaş hareket ettiği için gök gürültüsü -gözlemcinin uzaklığına bağlı olarak- şimşegin gözlenmesinden kısa bir süre sonra duyulur.

Yıldırım çarpması, bulut ile yer arasında oluşan bir şimşegin canlılara isabet etmesidir. Yıldırım çarpması, elektrik yükü nedeniyle ölümcül sonuçlar doğurabilecek olaylardır. Dünya genelinde yıldırım çarpmalarından ortalama yılda 24.000 kişi ölmektedir. Yıldırımlardan korunmanın yöntemi, elektrikli fırtınalar sırasında evde bile olsak bazı önlemler almak gerekir. Telefon, metal borular ve su şebekesinin bulunduğu yerlere yaklaşmamak yerinde olur. Bu durumlarda telefonla konuşmak, duş yapmak ve muslukları kullanmak tehlikelidir. En büyük tehlike elektrikli fırtınaya açık havada yakalanınca ortaya çıkar. Böyle bir durumda ağaç, bayrak direği gibi uzun cisimlerden uzakta durmak gerekir. Vadiler ve alçak alanlar, tepelere ve düz alanlara göre daha güvenlidir.

Fırtınaya açık alanda yakalanırsanız yapılacak en iyi şey metallere gibi iletken cisimlerden uzak durmaktır. Eğer saçlarınızın elektrikleştiğini hissederseniz ayaklarınızı birleştirip yere çömeldiğiniz takdirde çarpılma olasılığınız azalır. Yere uzanmanın böyle bir durumda güvenli olmadığı düşünülüyor. Çünkü yakına düşen bir yıldırımda yüzeyden ilerleyen elektrik akımı vücudun içinden de geçecektir. Grup halindeyseniz en iyisi bireylerin birbirinden uzak mesafelerde durmasıdır. Eğer ormanlık alandıysanız alçak ağaçların bulunduğu bir yerde beklemeniz gerekir. Elbette en iyisi elektrikli fırtınalar sırasında dışarı çıkmamaktır.

Röportaj: Hakan ERDEM
Değer Dergisi Yazı İşleri Müdürü
Fotoğraf: Bünyamin ÇALIŞKAN

Röportaj

Adalet Bakan Yardımcısı

AKIN GÜRLER

Değer Dergisine Konuştu

Değer dergisinin Ocak sayısı röportaj konuğu Adalet Bakan Yardımcısı Akin Gürlek oldu. Bakan Yardımcımız, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğümüz ile ilgili projelerden personele, İşyurtları'ndan hükümlü-tutuklulara, Adalet Bakanlığı'nın düzenlediği 100. yıl etkinliklerinden Değer dergisine kadar birçok konuda açıklamalarda bulundu.

Biz Adalet Bakanlığı olarak personeline önem veren, çalışma motivasyonlarını kaybetmemeleri adına yenilikler getiren bir kurumuz. Ceza infaz kurumlarında görev yapan personelimiz herkesin yerine getiremeyeceği özel bir görev yürütüyor.

Sayın Bakanım bize kendinizden bahseder misiniz?

1982 yılında Nevşehir'de doğdum. 2005 yılında Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldum. Hâkim olarak çeşitli il ve ilçelerde görev yaptım. En son İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığı görevini yürütmekteyken Adalet Bakanlığı Bakan Yardımcılığı görevine atandım.

Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünce yürütülen “Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu” (ACEP) projesi kapsamında görüntülü görüşme ile ilgili büyük yol kat edildi. Geçtiğimiz aylarda bu proje ICPA (Dünya Cezaevleri ve Islah Birliği)'nin, “Hükümlülerin iyileştirilmesi” kategorisinde yalnızca bir ülkeye verilen “mükemmeliyet” ödülüne de layık görüldü.

Bu konuda neler söylemek istersiniz?

Ceza infaz kurumu uygulamalarında çığır açıcı önemli katkılar sağlayan ACEP projesi ile birçok yeniliğe imza atıldı. ACEP projesi ile hükümlülerin aileleri ve yakınları ile bağlarını güçlendirerek rehabilitasyon süreçlerine katkı sağlanması öncelikli hedef-

Röportaj

lerimiz arasındaydı. Bu kapsamda hükümlülerin rehabilitasyon sürecinde, aile ve dış dünya ile sağlıklı bir iletişimin oynadığı rolün önemi dikkate alınarak projeyi yürüttük. Bu proje ile hem hükümlülerin ceza infaz kurumlarında sağlıklı ve kaliteli zaman geçirmelerine imkân sağlıyoruz hem de salıverilme sonrasında hükümlülerin hayata yeniden tutunabilmelerine destek oluyoruz.

Sayın Bakanım ceza infaz kurumu şartları düşünüldüğünde görüntülü görüşme nasıl sağlanıyor?

Bu proje ile görüntülü görüşme, hükümlülerin oda ve koğuş dışına ceza infaz kurumu personeli tarafından çıkartılmadan koğuş ve oda içerisinde yapılmaktadır. Çeşitli hizmetler, ses izolasyonlu bir kabin içerisinde oda ve koğuşlara yerleştirilen multimedya cihaz marifetiyle, personel sirkülasyonuna gerek olmaksızın daha az insan kaynağı harcanarak, hızlı ve güvenilir bir biçimde gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca proje kapsamında görüntülü görüşme ve e-doktor uygulaması gibi daha önce hiç yapılmamış çalışmaları da hayata geçirmiş bulunuyoruz. Öyle ki bu çalışmalarımız ceza infaz alanında çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından da yakından takip edilmektedir. Bu kapsamda Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne “Mükemmeliyet Ödülü” verilmesi memnuniyet vericidir.

Ceza infaz kurumlarında görev yapan personel fedakârcı bir görev yürütüyor. Ceza infaz kurumu personeli hakkındaki düşüncelerinizi bizlerle paylaşır mısınız?

Biz Adalet Bakanlığı olarak personeline önem veren, çalışma motivasyonlarını kaybetmemeleri adına yenilikler getiren bir kurumuz. Ceza infaz kurumlarında görev yapan personelimiz herkesin yerine getiremeyeceği özel bir görev yürütüyorlar. Bunu pandemi döneminde de gördük. Bütün personelimize özverili çalışmalarında başarılar diliyorum.

Röportaj

Ceza infaz kurumları ile denetimli serbestlik müdürlüklerine yeni personel alımları gerçekleştirilmesi planlanıyor mu?

Kurumlarımızda ceza infaz sisteminin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi açısından fiziki yapıları güçlendirilmekte, çağdaş infaz sistemine uygun, modern ceza infaz kurumları faaliyete geçirilmektedir. 2023 yılı içerisinde de hizmete açılması planlanan ceza infaz kurumları ile denetimli serbestlik müdürlüklerimiz bulunmaktadır. Mevcut ve hizmete açılması planlanan ceza infaz kurumlarımızın personel ihtiyacının karşılanabilmesi amacıyla 2022 yılı içerisinde taleplerimizi Cumhurbaşkanlığına iletmış bulunuyoruz. Cumhurbaşkanlığımız tarafından verilecek atama izninin kısa süre içerisinde gelmesine müteakip ilan hazırlıklarımızı başlatacağız. Biz 80.000'e yakın çalışanı olan büyük bir aileyiz, büyük bir kurumuz, büyük bir sistemiz. Bu sistem içerisinde yer almak isteyen, ceza infaz kurumlarında kariyer hedefi olan adayların Cumhurbaşkanlığı Kariyer Kapısı ve Bakanlığımız internet sitelerini takip etmelerini tavsiye ediyorum.

“

Ceza infaz kurumlarında görev yapan personelimiz herkesin yerine getiremeyeceği özel bir görev yürütüyorlar. Bunu pandemi döneminde de gördük. Bütün personelimize özverili çalışmalarında başarılar diliyorum.

Adalet Bakanlığı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunda hükümlülerce üretilen ürünler Türkiye'nin birçok farklı ilinde satış mağazası aracılığıyla ticari amaç güdülmeksizin vatandaşlara sunuluyor. Sayın Bakanım İşyurtları'nın çalışmalarının son durumu hakkında bilgi verir misiniz?

Ceza infaz kurumlarımızda yürütülen işyurtları çalışmalarının temel amacı; meslek sahibi olan hükümlü ve tutukluların sahip oldukları meslek ve sanatı koruyup geliştirmek, meslek sahibi olmayan hükümlü ve tutukluların meslek ve sanat öğrenmelerini sağlamakla birlikte onları topluma yeniden kazandırmaktır.

Ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlüler işyurtlarında ülke koşullarına, teknolojik yeniliklere ve sektörlerin ihtiyaçlarına uygun alanlarda teorik ve pratik eğitimlere tabi tutularak tahliye sonrası niteliklerinin artırılmasına çalışılmaktadır. Bu amaç doğrultusunda işyurdu faaliyetlerine devam edilmektedir. İşyurtları Kurumuna bağlı Türkiye genelinde 356 işyurdu müdürlüğü bulunmaktadır. Bu müdürlükler; endüstri ürünleri, eliş ürünleri, tarım ve hayvancılık, inşaat ve onarım işleri, hizmet sektörü ve uygulamalı sosyal tesis işletmeciliği ana iş kolları olmak üzere 200'den fazla iş kolunda faaliyette bulunmaktadır. Ayrıca kamu ve özel sektör ile iş birlikleri de gerçekleştirilmektedir.

Biz 80.000'e yakın çalışanı olan büyük bir aileyiz, büyük bir kurumuz, büyük bir sistemiz. Bu sistem içerisinde yer almak isteyen, ceza infaz kurumlarında kariyer hedefi olan adayların Bakanlığımız internet sitesini takip etmelerini tavsiye ediyorum.

Meslek edindirme kapsamında üretilen ürünler işyurdu kantinlerinde, halka açık mağazalarda ve İşyurtları Kurumu tarafından düzenlenen fuarlarda satışa sunulmaktadır. Türkiye genelinde Adana, Ankara, Antalya, İstanbul, İzmir, Edirne, Elâzığ, Rize, Kocaeli, Kütahya, Kırşehir, Niğde, Kahramanmaraş, Uşak ve Çanakkale gibi illerde toplam 72 adet satış mağazası bulunmaktadır. Türkiye genelinde Yargıtay, Danıştay, Sayıştay, HSK, adliyeler, TÜİK başta olmak üzere 48'i kamu kurumlarında, 24 tanesi de halka açık olarak hizmet vermektedir. Satış mağazalarında temel gıda, kahvaltılık, süt ve süt ürünleri, yumurta, et ve et ürünleri, meyve ve sebze, içecek, atıştırmalık, unlu mamuller, kuruyemiş, kuru meyve, baharat, çay ve kahve, deterjan ve temizlik, kişisel bakım ürünleri, hediyelik ürünler, mobilya, rattan ürünler, tekstil ve deri ürünlerinin satışı yapılmaktadır. Ayrıca kamu kurumlarının mobilya, temizlik malzemeleri, maske, tıbbi tekstil ürünleri ve hediyelik eşya gibi

çeşitli ihtiyaçlarını da işyurtları karşılamaktadır.

İşyurtları aracılığıyla tarım ve hayvancılık faaliyetleri de yapılıyor mu?

Elbette, birçok ilimizde çağdaş üretim koşullarında büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği, yumurta ve et tavukçuluğu, manda yetiştiriciliği, arıcılık, kesimhane ve et işlemeciliği faaliyetleri yürütülüyor. Tarımsal alanda; seracılık çalışmaları, top-raksız sera uygulamaları, tasarruflu sulama sistemleri, kullanılmayan kamu arazilerinin ekonomiye kazandırılması, hayvan atıklarından organik gübre üretilmesi gibi konularında önemli çalışmalar yapılıyor. Ayrıca hükümlü-tutuklulara gıda üretimi ve hijyenine yönelik mesleki eğitimler de veriliyor. Süt ve süt ürünleri, unlu mamuller, et ve et ürünleri, şekerleme ve reçel, kuru meyve, kuruyemiş, baharat, zeytin, zeytinyağı, bakliyat, tahıl, çay ve kahve olmak üzere yapılan üretimler bu eğitimlerin ürünü aslında.

İşyurtları yılın belirli dönemlerinde fuar organizasyonları aracılığıyla ürünleri halk ile buluşturuyordu. Pandemi sebebiyle ara verilen İşyurtları fuarlarının devam etmesi planlanıyor mu?

Bilindiği üzere ceza infaz kurumlarında yürütülen eğitim ve iyileştirme faaliyetlerinin kamuoyuna tanıtımı ile hükümlü ve tutuklular tarafından işyurtlarında üretilen ürünlerin ekonomiye kazandırılması amacıyla "İşyurtları Ürün ve El Sanatları Fuarları" düzenleniyor. 2014 yılından itibaren Türkiye genelinde İşyurtları Kurumu olarak 27 fuar düzenledik. Ayrıca Fransa'da Avrupa Konseyi'nde bir sergi de açmıştık. Her yıl ülke genelinde farklı şehirlerde kurulan "İşyurtları Ürün ve El Sanatları Fuarları"nı 2020 yılında Covid-19 salgınının ülkemizde de görülmesinin ardından alınan tedbirler doğrultusunda ertelemiştik. Hükümlülere verilen Covid-19 izinleri, 31 Temmuz 2023 yılına kadar uzatılabileceği değerlendirilerek 2023 yılı ikinci yarısında mevsimsel şartlar da göz önünde bulundurularak 3 farklı şehrimizde İşyurtları Ürün ve El Sanatları Fuarları'nın düzenlenmesini planlıyoruz.

Cumhuriyetimizin 100. yılına giriyoruz. Bu kapsamda Adalet Bakanlığı da 100. yıl etkinlikleri kapsamında faaliyetler yürütüyor. Bu konuda siz neler söylemek istersiniz?

2023 yılı Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılı olması sebebiyle büyük bir önem atfediyor. Daha önce Cumhurbaşkanımız da "Türkiye Yüzyılı" tanımlamasıyla Türkiye'de birçok alanda kalkınma yılı olacağından bahsettiler. Adalet Bakanlığı olarak biz de çeşitli illerimizde personelimizle bir araya gelerek kaynaşmayı ve birlikte vakit geçirmeyi arzu ediyoruz. Personelimizin moral ve motivasyonunu yükseltmek adına Cumhuriyetimizin 100. yılını hep birlikte kutlamayı Adalet Bakanlığı olarak önemsiyoruz.

“

Ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlüler işyurtlarında ülke koşullarına, teknolojik yeniliklere ve sektörlerin ihtiyaçlarına uygun alanlarda teorik ve pratik eğitimlere tabi tutularak tahliye sonrası niteliklerinin artırılmasına çalışılmaktadır.

“

Adalet Bakanlığının böyle kapsamlı ve kaliteli bir yayının olması memnuniyet verici. Ulusal anlamda platformlarda yayınlanması Bakanlığımızın okumaya, insana ve değerlere verdiği önemin birçok insana ulaşmasını sağlıyor.

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün yayın organı olan Değer dergimiz yayın hayatının 9. yılına giriyor. Türkiye’de Değerler Eğitimi uygulayan, kamu kurumları içerisinde ilgiyle takip edilen bir dergiyiz. Yine popüler bir uygulama olan Turcell Dergilik ve Türk Telekom e-dergi platformlarında da dijital olarak dergimiz yayınlanıyor. Değer dergisi ile ilgili görüşlerinizi alabilir miyiz?

Adalet Bakanlığının böyle kapsamlı ve kaliteli bir yayının olması memnuniyet verici. Ulusal anlamda platformlarda yayınlanması Bakanlığımızın okumaya, insana ve değerlere verdiği önemin birçok insana ulaşmasını sağlıyor. Değer dergisini takip ediyorum. Adı gibi değerli çalışmalar yürütüyor. Nice 9 yıllar diliyorum.

(0-6) yaş grubu annesinin yanında kalan çocuklara yönelik Değer Çocuk dergimiz de 3 ayda bir yayımlanıyor. Annesinin yanında kalan çocuklar ile ilgili Bakanlığımızın yeni bir çalışması bulunuyor mu?

Aslında Değer Çocuk dergisi özellikle ceza infaz kurumlarında annesinin yanında kalan çocuklar düşünülerek hazırlanmış bir yayın. Çocukların vakitlerini daha verimli geçirmeleri adına çocuk yayınlarıyla destekliyoruz. Ayrıca birçok ceza infaz kurumunda özel kreş bölümlerimiz bulunuyor. İlerleyen dönemde bu kreşlerin sayısını artırarak çocuklara yönelik faaliyetleri yaygınlaştırmayı planlıyoruz.

Sayın Bakanım ocak sayısı değerimiz “aile” ile ilgili siz neler söylemek istersiniz?

Aile bir toplumun kalkınmasında en önemli kurumdur. Eğitim faaliyeti ilk olarak ailede başlar. Her çocuk, dünyaya geldiği andan itibaren ailenin varlığını, önemini hissedip yaşayarak büyür. Anne-babanın hareketleri, konuşmaları, davranışları, o ailenin hâkim değerlerini yansıtır. Aile ortamında önemli olan değerler, o ailenin karakteristik yapısını gösterir. Çocuklar, anne-babalarının sergilemiş olduğu davranışları model alarak aile değerlerini öğrenir ve uygular.

Bir toplumu yönlendiren, sağlıklı bir nesil olarak geliştiren kurum ailedir. Toplum olarak aile bağlarına önem veren ve aile ilişkilerini en iyi seviyede yaşayan bir yapıya sahibiz. Benim için en önemli değerlerden biri ailedir diyebilirim.

Sayın Bakanım son olarak ceza infaz kurumlarında zor şartlarda görev yapan personelimize ve okurlarımıza vermek istediğiniz bir mesaj var mı?

Personelimizin yaptığı çalışmalar takdire şayan. Ceza infaz kurumunda fedakârca görev yapan bütün personelimiz bizim için çok kıymetli. Onların çalışma koşullarını daha verimli hale getirmek için çalışmalarımız devam ediyor. Sayın Bakanımız Bekir Bozdağ’ın önderliği ve Genel Müdürlüğümüzün gayretli çalışmalarıyla inşallah 2023 yılı ceza infaz kurumunda görev yapan personelimizin yılı olacak. Personelimiz başta olmak üzere bütün değer okurlarına selamlar gönderiyorum.

Fotoğraf: Recep ELAL
Bursa E Tipi Kapalı CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

Foto Değer

Nevşehir-Kapadokya

Celal CEYLAN
Devrek Açık CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

Mağribin Köklü Medeniyeti:

LIBYA

“

Ülkenin adı olan 'Libya' eski Mısırlıların Nil'in batısında yaşayan Berberiler için kullandıkları "Lebu" sözcüğünden gelmektedir. Sözcük eski Yunanca'ya 'Libya' olarak geçmiştir.

Libya; Akdeniz kıyısında, doğusunda Mısır, batısında Cezayir ve Tunus, güneyinde Nijer ve Çad, güneydoğusunda Sudan ile komşu olan bir Kuzey Afrika ülkesidir. Trablus, Libya'nın hem en büyük hem de en kozmopolit kentidir. Ülkenin adı olan 'Libya' eski Mısırlıların Nil'in batısında yaşayan Berberiler için kullandıkları Lebu sözcüğünden gelmektedir. Sözcük eski Yunanca'ya 'Libya' olarak geçmiştir.

Tarihi

Mısır'ın batısındaki bölgeye Libya isminin ilk defa Yunanlılar tarafından verildiği ve bunun Berberî Levâte kabilesinin adının değişiminden kaynak-

landığı tahmin edilmektedir. Romalılar bugünkü Tunus ve Libya'nın batısındaki toprakları içine alan bölgeye Afrika adını vermişlerdir.

İlk defa MÖ XII. yüzyılda Fenikeliler Libya sahillerine ticarî amaçla gelmişlerse de hâkimiyetlerini MÖ IX. yüzyılda tesis etmişlerdir. Fenikeliler'in kurduğu ve büyük gelişme gösteren Trablus bölgesi MÖ V. yüzyılda Kartaca'ya bağlandı. Ülkenin doğusu Mısır'ın etkisindeyken Trablus, Tunus ile irtibatlıydı. Numidya Kralı Massinissa, II. Kartaca Savaşı'nın ardından Trablus bölgesini ele geçirdi. Romalılar MÖ 146'da Kartaca'yı yıktıktan sonra hâkimiyetlerini bütün Kuzey Afrika'ya yaydılar.

1553 yılında Turgut Reis, Osmanlı adına Libya'yı kontrol altına almıştır. Libya 1611 yılına kadar Osmanlı eyaleti olmuştur. İlk yönetici Turgut Reis, ikincisi Kılıç Ali Paşa sonrasında Mustafa Paşa ve ardından gelen Haydar Paşa döneminde Tunus vilayeti ile birlikte yönetilmiştir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun zayıfladığı dönemde 1911'de İtalyanlar bölgeyi işgal ettiler. Trablusgarp Savaşı akabinde yapılan Uşi Antlaşması ile Libya'da fiili Osmanlı hâkimiyeti sona erdi. Ancak hukuken Libya'nın Osmanlı'ya bağlılığı benimsendi. Ülkeyi işgal eden İtalyanlara karşı Mustafa Kemal, Enver Paşa ve diğer Osmanlı subaylarının örgütlediği

Gezi/Libya

milis kuvvetleri uzun zaman direnç gösterdi. Ancak her türlü üstünlüğe sahip olan İtalya ülkenin tamamını kontrol etmeyi başardı. Ardından İtalyan Libya'sı kuruldu.

Bu dönemde İtalyan sömürgeciliğine karşı Ömer Muhtar tarafından başlatılan direniş hareketi ise Ömer Muhtar'ın yakalanarak idam edilmesi sonucunda başarısızlığa uğradı. II. Dünya Savaşı'ndan sonra bölge Fransa ve Birleşik Krallık'a bırakıldı.

Birleşmiş Milletler 1949'da Libya'nın bağımsız bir ülke olması gerektiği kararını aldı. Görüşmelerde Libya'yı, 1920'lerden itibaren İtalyanlar'la mücadele etmiş olan sonrasında Mısır'a sürgüne giden Şeyh İdris temsil etti. 1951'de Libya bağımsızlığını kazandı ve Birleşmiş Milletler aracılığıyla bağımsızlığına kavuşan ilk ülke oldu. Şeyh İdris ülkenin kralı oldu.

Fiziki ve Beşerî Coğrafyası

İklimi ve Bitki Örtüsü

Ülke topraklarının onda dokuzu çöllerle kaplıdır. Bu geniş çöl alanında çöl tiplerinin hemen her çeşidine ait örnekler rastlanılır. Ülkenin güneybatısındaki Fizan bölgesinde kum örtülerinin oluşturduğu hafif yükseltiler yaklaşık 160 kilometre uzunluğunda bir sıra meydana getirir. Libya'da çok sınırlı bir alanda yer alan dağlık kesimler, kuzeyde Sirte körfezinin doğusunda ve batısında Akdeniz kıyısı yakınında bulunur. Sirte körfezinin kuzeybatısında denize kadar uzanan Trablus Dağları (Cebeli Trablus) batıya doğru denizden uzaklaşır ve bu kesimde denizle dağlar arasında verimli Cefera Ovası girer. Bu körfezin doğusunda bulunan kalker yapıları Cebeliahdar, Akdeniz kıyısını çok yakından izler ve denizle dağlık kesim arasında sadece dar bir kıyı ovası bulunur.

Septimius Severus Takı

Libya Çölü

Azîziye

Libya'da dar bir kıyı şeridine inhisar eden ve içeriye doğru fazla sokulmayan Akdeniz iklimiyle ülkede çok geniş alana yayılan çöl iklimi olmak üzere iki iklim tipi görülür. Trablus dağları ile Cebeliahdar'da yağışlar bollaşır. Bu kesimlerde yıllık ortalaması 600 milimetreyi aşan yağışlar görülür. Güneye doğru iyice azalan yağışlar bazı kesimlerde 50 milimetrenin de altına düşer. Libya ikliminin en dikkat çekici özelliklerinden biri yeryüzünde şimdiye kadar ölçülmüş en yüksek sıcaklığa bu ülkede rastlanmış olmasıdır. Trablus'un güneyindeki Azîziye'de 1922 yılında yapılan bir ölçüme göre termometre gölgede 58°'yi göstermiştir ki bu meteorolojik rekor başka bir ülkede aşılamamıştır. Akarsular bakımından fakir bir ülke olan Libya'da yeraltı su şebekesi büyük bir önem taşımakta ve bundan azami derecede istifade edilmeye çalışılmaktadır.

Cebeliahdar

Yer altı suları kıyı kesiminde yüzeye çok yakındır ve kolay çıkarılabilmektedir. İç kesimlerdeki çöl alanlarında yeraltı suyunun yüzeye çıktığı yerler vahaları oluşturur.

İkliminin sonucu olarak doğal bitki örtüsü de fakirdir. Cebeliahdar'ın Akdeniz'e yani kuzeye bakan yamaçlarında ardıc ve sakız ağaçlarının ağırlıklı olduğu orman örtüsü vardır. Buradan güneye doğru gidildikçe bozkır (step) görünüşü hâkim olur. Daha güneyde ise hiçbir bitki örtüsünün olmadığı mutlak çöllere geçilir. Bu mutlak çöl görünüşü vahaların bulunduğu yerlerde kesintiye uğrar.

Trablus

Nüfusu

Nüfusu seyrek bir ülke olan Libya'da nüfus yoğunluğu olarak kilometre kareye dört kişi düşer. Yalnız bu nüfus ülke yüzeyine çok düzensiz yayılmıştır. Nüfusun %90'ından fazlası kıyı kesiminde toplanmıştır. Trablus ve Ahdar Dağları'nın nispeten bol yağış alan yamaçları ile iç kesimlerdeki vaha sahaları da nüfus toplanma alanlarıdır. Resmi dili Arapça olan ülke nüfusunun %97'si Müslüman'dır.

Ekonomi

Son dönemlere kadar Libya ekonomisinin temelini tarım, hayvancılık ve küçük el sanatları oluşturuyordu. Fakat günümüzde Libya ekonomisi denildiğinde ilk akla gelen ham petrol ve petrol ürünleri ihracatıdır. Bu durum 1955 yılında ülkede petrol emarelerinin ortaya çıkması ve 1959'da Sirte körfezinin güneyinde Zeltan'de ilk petrol kuyularının açılmasıyla başladı. Aynı yıl içinde yine denize çok uzak olmayan mesafede Raguba'da başka kuyular

Gezi/Libya

açıldı. Bu kuyular uzunluğu 160 kilometreyi bulan petrol boru hatlarıyla Akdeniz kıyısına bağlanınca üretim arttı. 1961'den 1968'e kadar beş büyük boru hattı daha devreye girdi ve boru hatlarının uzunluğu 400 kilometreyi aştı. 1967'deki Arap-İsrail Savaşı'nın ardından Süveyş Kanalı'nın kapanması Libya petrolünün önemini büsbütün artırdı ve petrol ihracatı da beklenmedik bir hızla yükseldi. Libya'da petrol yanında doğal gaz üretimi de gittikçe önem kazanmaktadır. Libya'nın geleneksel ekonomik uğraşlarından olan tarım Cefera Ovası'nda, dar kıyı kuşağında ve iç bölgelerdeki vahalarda yapılmaktadır. Tahıl türlerinden en fazla arpa sonrasında buğday ve çeşitli sebzeler yetiştirilir. Tütün, zeytin, portakal, vahalarda elde edilen hurma ve diğer meyveler tarımdaki çeşitliliği sağlar. Hayvancılık olarak koyun, keçi ve deve dikkati çeker. Akdeniz kıyısında yapılan balıkçılık da ekonomiye katkı sağlar.

Petrol sanayisi dışında bir dönem ağır sanayiye ağırlık verilmiş olup ülkenin sanayi kuruluşları sigara, hasır, halı, sabun ve zeytinyağı üreten tesislerdir. Deri işlemeciliği eskiden beri önemlidir. Petrol ülkesi olarak tanınmadan önceki yıllarda Libya ihracatında daima zeytinyağı satımı ilk sırayı alırdı. Günümüzde ihracatın %90'dan fazlası petrole aittir. Petrol dışında zeytinyağı, hurma ve çeşitli meyveler, yer fıstığı ihracatı mevcuttur. Dış ticarete alınan mallar arasında çeşitli makineler, motorlu taşıtlar, demir-çelik ve dokuma dikkati çeker.

Türkiye-Libya İlişkileri

Türkiye, Libya halkıyla yüzyıllara dayanan köklü ilişkilere sahiptir. Osmanlı döneminde Türk ve Libya halkları arasında başlayan münasebetler 24 Aralık 1951 tarihinde kurulan Libya Devleti'nin, Türkiye tarafından hemen tanınmasından sonra tesis edilen diplomatik ilişkilerle yeniden ivme kazanmıştır.

17 Şubat 2011 devrimini müteakiben Türkiye, Ulusal Geçiş Konseyi'ni "Libya halkının tek temsilcisi" olarak tanımıştır. Türkiye, Trablus'un Ulusal Geçiş Konseyinin tam kontrolü altına girmesine müteakiben 2 Eylül 2011 tarihinde Trablus'a Büyükelçi atayan ilk ülke olmuştur. Libya ile ilişkilerimiz Lib-

ya'da kalıcı barış, istikrar ve güvenliğin sağlanması na katkı için ve karşılıklı yarar temelinde mümkün olan tüm alanlarda geliştirilmektedir. Bu çerçevede UMH (Ulusal Mutabakat Hükümeti) ile 27 Kasım 2019 tarihinde "Akdeniz'de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması" ve "Güvenlik ve Askeri İş Birliği Mutabakat Muhtıraları" imzalanmıştır.

Ülkemiz, Libya'daki soruna BM öncülüğünde ve Libyalılar arasında diyalog yoluyla siyasi bir çözüm bulunması amacıyla uluslararası çabalara da aktif destek sağlamaktadır. Bu çerçevede 19 Ocak 2020 tarihinde Libya krizine siyasi bir çözüm bulmak amacıyla düzenlenen ve birçok ülkenin katıldığı Berlin Konferansı'na ülkemizi temsilen Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan katılmıştır.

Acacus Dağları

Tarihi ve Turistik Yerleri

Acacus Dağları

Libya'nın çöllerle kaplı olan bölümünde yer alan bir sıradağ topluluğudur. Burası ülkenin Ghat ken-tinin doğu kısmında Cezayir'e yakın bir bölgededir. Acacus Dağları şahane vadileri ve dev kayalıkları ile ünlü olduğu kadar bu alanda milattan önce oyulmuş kayaları ile de meşhurdur. UNESCO'nun yaptığı araştırmalar neticesinde fil, zürafa, at gibi hayvan figürlerini aksettiren kaya çizimlerinin olduğu alan 1985 yılında Dünya Mirası Listesine dahil edilmiştir. Libya'nın turistik yerlerinden biri olarak dünyaca tanınan Acacus Dağları tarih meraklıları için mükemmel bir yer.

Kızıl Kale Müzesi

Bu müze UNESCO ile birlikte tasarlanarak 1919 yılında inşa edilen bir kalenin müzeye dönüştürül-

Gezi/Libya

mesiyle ortaya çıkmıştır. Ulusal müze olarak faaliyet gösteren Kızıl Kale Müzesi Libya'nın Bağımsızlık Devrimi ile 5 bin yıl öncesine ait eserlere ev sahipliği yapmaktadır. 1948 yılında Libya Müzesi adını alan kurum, 1988 yılında halka açılarak şu anki ismiyle hizmet vermeye başlamıştır. Libya gezisinde bölgenin yakın ve uzak tarihine ışık tutan Kızıl Kale Müzesi'ni gezmenizi tavsiye ederiz.

Gurgi Cami

Libya'nın başkenti Trablus'ta bulunan tarihi bir camidir. Dönemin Osmanlı İmparatorluğu eyaletlerinden biri olan Trablus'ta Karamanlı Yusuf Paşa'nın emri ile 1795 ile 1832 yılları arasında inşa edilmiştir. Kaptan Mustafa Gurgi'nin yetkileri dairesinde oluşturulan cami onun adıyla anılmıştır. 'Gurgi' kelime anlamı 'Gürcistan'dan gelen' demektir. Şu anda caminin girişinin sağ kısmında Mustafa Gurgi'nin ve ailesinin mezarları bulunmaktadır. Libya'nın tarihi yerlerinden biri olan bu Osmanlı camisini mutlaka görmelisiniz.

Kızıl Kale Müzesi

Gurgi Cami

Leptis Magna

Leptis Magna

Büyük Leptis olarak da anılan bölge Libya halkı tarafından 'Lebda' adıyla bilinmektedir. Burası Libya'nın gezilecek yerlerinden biri olarak bilinen Romalılara ait bir antik kendir. Bu antik kente ait kalıntılar Lebda Vadisi'nin denizle kesiştiği noktada bulunmaktadır. Akdeniz'in en muhteşem ve bozulmamış Roma kalıntılarına ev sahipliği yapmaktadır. Libya'nın en turistik yerlerinden birine çevrilen Leptis Magna antik kentinin geçmişi MÖ 1000'li yıllara dayanmaktadır.

Şehitler Meydanı

Başkent Trablus'un ve ülkenin en değerli meydanı olarak bilinmektedir. Burası Kaddafi hükümeti döneminde 'Yeşil Meydan', ülkenin monarşi ile yönetildiği senelerde 'Bağımsızlık Meydanı' ve ül-

Gezi/Libya

23 Temmuz Gölü

Bu göl Bingazi şehir merkezinde yer almaktadır. Bu sebeple zaman zaman Bingazi Gölü olarak da anılmaktadır. 100 hektarlık alanı kapsayan 23 Temmuz Gölü'nün en derin noktası 5 metredir. Şehrin en önemli ulaşım ağı bu gölün etrafına kurulmuştur. Bingazi halkının en önemli dinlenme alanlarından birine dönüşen göl kentin en popüler buluşma noktalarındandır. Libya gezisinde yolunuz Bingazi'ye düşerse bu göle gitmeyi ihmal etmeyin.

Şehitler Meydanı

23 Temmuz Gölü

Murzuk Kalesi

kenin İtalyan sömürgesinde olduğu yıllarda 'İtalya Meydanı' gibi isimlerle de anılmıştır. Meydanın sokakları İtalyanlar ve Libyalıların gayretleriyle dizayn edilmiştir. Şu anda Şehitler Meydanı ülkenin en önemli ticari ve sosyal mekânlarından biridir. Tanınmış kafe, restoran, otel gibi işletmelerin yoğun olduğu Şehitler Meydanı Libya'nın en turistik yerlerindendir.

Murzuk Kalesi

Ülkenin Fizan bölgesinde yer alan Murzuk kentinde bulunan Osmanlı İmparatorluğu dönemine ait tarihi bir kaledir. Bölgenin savunmasını sağlama amacıyla inşa edilen kalenin yapımında kil kullanılmıştır. Taşlardan oluşturulan bir yol vasıtasıyla Murzuk Kalesi'ne giriş yapılabilir. Duvarlarında Müslümanlara ait mezarlar bulunan kale, bölgede Türklerin bıraktığı en değerli şaheserlerden biridir. Libya gezisine çıkan herkesin Fizan'ın simgesi haline gelen Murzuk Kalesi'ni görmesini öneriyoruz.

Trablus Cami (Katedrali)

Gezi/Libya

Trablus Cami (Katedrali)

Trablus'un El Cazair Meydanı'nda bulunan yapı 1870 yılında inşa edilmeye başlanmış bir Roma Katolik kilisesidir. İtalyan mimar Saffo Panteri'nin dizayn ettiği kutsal eserin iç tasarımı Libyalı sanatçı Osman Nejem tarafından gerçekleştirilmiştir. Romanesk mimari stiline en eşsiz binalarından biri olan ibadethanenin çan kulesi Venedik tarzı gravürlerle dekore edilmiştir. Yaklaşık 50 bin Katolik göçmenin (İtalyan, Maltalı, Filipinli) ibadethanesi olan yapı, Muammer Kaddafi döneminde 1990 ve 2000'li yıllar arasında camiye dönüştürülmüştür. Bu sırada yapının özellikleri değiştirilmiş ve tamamına yakını Arabesk mimari stilleriyle bezenmiştir.

Gaberoun

Gaberoun

Gaberoun, iklimin ılımanlaştığı mayıs ve ekim ayları arasında ziyaret edilebilecek bir vaha. Sahra Çölü'nün Idehan Ubari çöl bölgesinde yer alan ve içinde tuzlu sulara sahip bir gölü de bulunan bu vahaya kamp yapmak ve göl sularında yüzmek için gidilebilir.

Medina

Şehir merkezinde yer alan Medina bölgesinde eski evler ve dükkânlar bulunuyor. Buradaki dükkânlardan yerel hediyelik eşyalar satın alabilirsiniz. Ayrıca güzel fotoğraf kareleri de yakalayabilirsiniz.

Tobruk Savaşı Mezarlığı

Libya'nın kuzeydoğu bölgesinde yer alan bir liman şehri olan Tobruk'ta bulunan bir mezarlıktır. II. Dünya Savaşı'nda bölgede hayatını kaybeden 2282 dolayındaki askerin yattığı mezarlık Libya gezisine çıkanlar için çok önemli bir ziyaret alanıdır. Libya'nın en kanlı savaşlarından birine ev sahipliği yapan bölge Avusturyalıların diktiği anıt sonucunda toplu bir mezarlığa dönüştürülmüştür.

Medina

Tobruk Savaşı Mezarlığı

Bazeen

Ruuz

Sambousek

Magrood

Libya'nın Geleneksel Yemekleri

İtalyan mutfakının etkilerinin yoğun bir şekilde görüldüğü Libya mutfağı içinde Arap ve Akdeniz esintileri de görülmektedir.

Bazeen

En spesifik Afrika yemeklerinden biri olan bazeen, Libya mutfağı içinde de kendine önemli bir yer ediniyor. Çoğunlukla arpa unuyla yapılan bazeen, Libya içinde çok fazla tercih edilmektedir. Yemek içinde patates gibi nişastalı gıdalar da bulunmaktadır.

Libya Salatası

Domates, salatalık ve çeşitli baharatlarla hazırlanan sade ama yemeklerin yanına yakışan Libya salatası, ülkede bulunduğunuz sürece yemeklerin yanında yiyebileceğiniz çok lezzetli tamamlayıcı unsurlardan biridir.

Ruuz

Pirinçle yapılan bu klasik Libya usulü pilav, sebze veya çeşitli

etlerle servis edilmektedir. Bu doyurucu tabak çeşitli baharatlarla tatlandırılmakta ve zengin görünümüyle kendi başına bile bir menü olarak kabul edilmektedir.

Rishda

Bir çeşit makarna yemeği olan rishda, 'Libya'da ne yenir?' diye düşünenlerin öncelikle denemesi gereken yemekler arasında bulunuyor. Yemeğin içine makarna dışında nohut, domates ve soğan gibi malzemeler de eklenmektedir. Rishda, ülkemizde yapılan erişte çorbasını andırmaktadır.

Couscous

Diğer Afrika ülkelerinde olduğu gibi Libya yemekleri içinde de en bilinen ve en geleneksel tariflerin başında couscous geliyor. İrmikle yapılan bu pilav tarzı yiyecek ya sebzelerle ya da lezzetli kuzu eti ile servis edilmektedir.

Kifta Lil Atfaal

Tarçın kokusunu buram buram hissedeceğiniz bu yemek bir

çeşit güveç. Yemeğin içinde kuzu kıyması, soğan ve tabii ki tarçın bulunuyor. Yemek çoğunlukla pilav eşliğinde tüketilmektedir. Yanına bir de salata oldu mu Libya'da sizden mutlu başka birini bulmanız neredeyse imkânsız olacaktır.

Sambousek

Ülkemizde ay şeklinde hazırlanan börekler "semsek" olarak bilinmekte ve çoğunlukla Şanlıurfa bölgesinde yapılmaktadır. Semsek böreğinin aynısı olup ülkede tıpkı diğer birçok hamur işi gibi çok sevilerek tüketilmektedir.

Magrood

Libya mutfağı içerisinde bir yolculuğa çıkıp bu ülkenin geleneksel tatlılarını tatmak mı istiyorsunuz? Öyleyse denemeniz gereken en önemli tatlıların başında magrood gelmeli. Ballı ve şuruplu tatlı yanında bir bardak çay da olunca muhteşem bir keyif haline dönüşüyor.

Recep KARAKAYA
Bartın Kapalı ve Açık CİK,
İdare Memuru

KIŞ TURİZMİ

Kış turizminde ulaşımaya gerekli önem verilmezse zaman ve turist kaybı yaşanarak sektöre zarar verilmiş olur. Yolların sürekli açık tutulması gerekmektedir.

Dünyada ve ülkemizde son zamanlarda yoğun gelişme gösteren kış turizmi avantaj ve dezavantajları ile insanlara farklı hisler yaşatmaktadır. Kışın içimizi ısıtan, stres ve yorgunluğumuzun atılmasında bize destek veren kış turizmi konusuna başlamadan önce turizm ve turist kavramlarını incelemek önem arz etmektedir.

Turizm; sürekli kalışın söz konusu olmadığı, gidilen yerde belirli bir süre kalışı kapsayan ve ikamet edilen yere geri dönülen etkinliktir. Farklı bir tanımlama yapacak olursak turizm; dinlenmek, eğlenmek, görmek ve tanımak gibi amaçlarla yapılan geziler ve bir ülkeye veya bir bölgeye turist çekmek için alınan ekonomik, kültürel, teknik önlemlerin, yapılan çalışmaların bütünüdür.

Turist; para kazanmak amacı olmaksızın dinlenmek ve eğlenmek için ya da kültürel, bilimsel, sportif, idari, diplomatik, dinsel, sıhhi ve benzeri nedenlerle devamlı olarak yaşadığı, oturduğu yerlerden geçici olarak ayrılan ve tüketici olarak belirli süre seyahat edip devamlı kalış şekline dönüşmeyen, kaldığı yerden tekrar ikamet yerine dönen kimsedir.

Turizm ve turist kavramlarına değindikten sonra turistlerin amaçlarına göre gerçekleştirdikleri turizm sektörünün alt dalları arasında yer alan kış turizmini tanımlayabiliriz.

Kış turizmi; belirli yükseklikteki dağlarda, kayak sporunu yapmaya müsait kar şartlarının ve eğimli alanların uygun olduğu yerlere yapılan seyahatlerin yanında konaklama, yeme-içme, dinlenme, eğlenme ve gezme-görme gibi aktivitelerden de yararlanmayı kapsayan, yılın belirli dönemlerinde gerçekleştirilen faaliyet ve ilişkilerin toplamıdır.

Kış turizminde gelen turist profillerine bakıldığında kişilerin kayak sporları için geldiğini görmekteyiz. Bu yüzden kış turizmi faaliyetlerine açılacak olan bölgenin bol karlı olması, eğiminin ve yüksekliğinin kış sporlarına elverişli olması temel unsurlardır. Ayrıca bölgede kış turizminin gelişmesi ve devamlılığı konusunda karın yağış hızı, yerde kalma süresi gibi etkenlerin yanı sıra telesiyej, teleski, telekabin, telefrik gibi kayak faaliyetlerini gerçekleştirecek, turistleri gerekli yüksekliklere taşıyacak olan donanımların da sağlanması önem arz etmektedir. Üzerinde durmamız gereken ulaşım, konaklama ve ilk yardım konuları ise sektöre can suyu vermektedir. Kış turizminde ulaşımın gerekli önem verilmezse zaman ve turist kaybı yaşanarak sektöre zarar verilmiş olur. Yollar sürekli açık tutularak gerekli bakım ve onarım çalışmaları yapılarak yapbozun parçalarını tamamlamamız gerekmektedir. Konaklama ise yapbozun en büyük parçasıdır. Gerek insan kaynakları gerek tesislerin fiziki yapılarına önem verilmelidir. Gelen misafirleri konforlu bir şekilde ağırlayabilmek ve onların zamanlarını etkin ve verimli bir şekilde kullanabilmelerini sağlayabilmek için kusursuz olmak zorundadır.

Turizm; dinlenmek, eğlenmek, görmek ve tanımak gibi amaçlarla yapılan geziler ve bir ülkeye veya bir bölgeye turist çekmek için alınan ekonomik, kültürel, teknik önlemlerin, yapılan çalışmaların bütünüdür.

Çünkü memnuniyet en büyük reklamdır. Konaklama konusu sonraki yıllarda gelecek misafir sayımızı ve kalma sürelerini, tavsiye edilme oranımızı da etkileyecektir. Kış turizminde gerek iklim gerekse kayak sporunun varlığı sağlık ve ilk yardım konularının önemini vurgulamaktadır. Gerekli branşlarda uzman personel varlığına önem verilmelidir.

Kış turizminin ülkemize sağladığı faydalara değindiğimizde öncelikle turizm sektörüne katkısı büyüktür. Turizm sektörünün sadece belli mevsimlere ait olmadığını, akılda sadece kum, deniz ve güneş gibi kavramların kalmaması gerektiğini gösterir. Tatil denilince aklımıza gelen bu kavramların yanına kayak, soğuk ve adrenalin gibi kavramlar eklenebilir. Turizmde çalışma ve işsiz kalma sorunu ortadan kalkar. Örneğin; yaz aylarında Antalya'da çalışan bir resepsiyon görevlisi sezon bittiğinde Uludağ'a giderek yılın geri kalanında mesleğini orada yapabilir. Ayrıca kış turizmi sayesinde göç veren bölgeler turizm kaynaklı göç almaya başlar ki bu da göç dengesi oluşturmaktadır.

Ülkemizde başlıca kış turizmi bölgeleri; Erciyes, Uludağ, Kartalkaya, Palandöken, Davraz ve Yıldız Dağları'dır.

Dünyada başlıca kış turizm bölgeleri ise St. Moritz İsviçre, Les Deux Alpes Fransa, Alpbach (Tirol) Avusturya, Courchevel (Savoie) Fransa ve Killington (Vermont) Amerika'dır.

Ferhat ÇELİKER
Van T Tipi Kapalı ÇİK,
Öğretmen

Sağlıklı Sporun Temeli

Isınma ve Soğuma Hareketleri

Birçoğumuz ani yaptığımız hareketler sonucunda vücudumuzda bir kasılma ya da bir eklem ağrısı hissetmişizdir. Kimi zaman bu ağrıların uzun sürmesi hayatımızı olumsuz etkilemiştir. Bunun en önemli nedeni iskelet ve kas sisteminizin yapılacak harekete hazır olmamasıdır. Bu açıdan özellikle spor öncesi ısınma hareketleri çok önemlidir. Yapılan sporun vücudumuza zarar vermemesi için ısınma hareketlerinin kuralına göre yapılması gerekmektedir. Özellikle amatörce yapılan spor aktivitelerinde kulaktan dolma bilgilerle yapılan ısınma hareketleri vücudumuzda istenmeyen iskelet ve kas ağrılarına neden olabilmektedir.

Isınma hareketleri esasen vücudumuza bir mesaj iletme niteliği taşımaktadır. Isınma egzersizleri sırasında kalp atışımız ve nefes alışverişimiz hızlanır böylelikle aldığımız oksijenin oranı yükselir. Kaslarımıza ve damarlarımıza daha çok oksijenin taşınmasıyla vücut ısısının yükselmesi daha esnek bir iskelet ve kas yapısına ulaşmamızı sağlamaktadır. Isınma hareketleri es geçilerek yapılan sporlar, kas ve iskelet sisteminizin özellikle de kalbimizin bu ani başlangıç karşısında oldukça zorlanmasına ve sportif yaralanmalara, sakatlanmalara neden olmaktadır.

Isınma egzersizi dediğimizde birçoğumuzun aklına ilk olarak açma-germe hareketleri daha doğrusu statik esneme hareketleri yaparak kasların esnetilmesi gelmektedir. 2013 yılında yapılan bir araştırma sonucunda bu hareketlerin sporcuların performanslarına olumsuz etkisi olduğu ortaya konulmuş, vücut sabit konumdayken gerçekleştirilen esneme hareketlerinin kalbi ve dolaşım sistemini fiziksel etkinliğe hazırlamaya yönelik olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Isınma hareketleri sadece fiziksel değil aynı zamanda mental açıdan da sporcuyla hazırlamaktadır.

Isınma Nedir?

Spor müsabakaları ya da antrenman öncesi yapılan spor dalının, gerektirdiği verimi almak için yapmış olduğu fiziksel etkinliklerin tümüne ısınma adı verilir. Kısacası vücudun performans öncesi fiziksel ve zihinsel olarak hazırlanma sürecidir. Isınma sadece müsabaka ve antrenman öncesi yapılmamaktadır. Sporcuları sportif yaralanma ve sakatlanmalar sonrasında iyileştirmeye yönelik kısmi ısınmalar şeklinde de yapılabilmektedir. Isınma; dayanıklılık, sürat, kuvvet, sıçrama, esneme yeteneği gibi elemanları artırır. Isınmanın sağlık açısından en önemli etkenlerinden biri de sportif sakatlanma risklerinin minimize edilmesidir. Bu nedenle sakatlık önleyici etkisi de bulunmaktadır. Yeterli sürede ve gerekli şekilde yapılmış ısınmanın performans üzerine etkilerinin hep olumlu olduğu saptanmıştır. Özellikle amatör ve sosyal aktivite amaçlı yapılan sporlarda sporcular yeterli ısınma yapmadan bir sakatlanmaya maruz kaldıklarında ısınmanın önemini fark ederler. Isınma süresi ve ısınma şekli yapılacak olan spora göre değişiklikler göstermektedir. Genellikle ideal bir ısınma en az 10 dakika ile 30 dakika arasında olmalıdır.

**Isınma hareketleri
esasen vücudumuza
bir mesaj iletme
niteliği taşımaktadır.
Isınma egzersizleri
sırasında kalp
atışımız ve nefes
alışverişimiz
hızlanır böylelikle
aldığımız oksijenin
oranı yükselir.**

Isınma Yöntemleri

Sporda aktif ve pasif olmak üzere iki ısınma yöntemi vardır. Aktif ısınma yöntemi, bir antrenman veya yarışma öncesinde fiziksel aktivitelerle yapılan ısınmadır. Pasif ısınma ise sportif sakatlıklar sonrası yapılan iyileştirme aktivitelerinden oluşur. Pasif ısınma bir nevi fizik tedavi amacıyla kullanılmaktadır. Genel ısınma hareketleri olduğu gibi spor branşının yapısına uygun farklı ısınma hareketleri de vardır. Bu hareketler informal ve formel ısınma şeklinde adlandırılmıştır. İnformel ısınma jog, düz koşu, kültür-fizik gibi branşa ait olmayan hareketlerdir. Spor dalına ait ısınma hareketleri (basketbolda turnike atmak, voleybol ve teniste servis atmak, duvar tenisi oynamak, futbolda paslaşmak) gibi hareketlerdir.

Müsabaka ya da Antrenman Öncesinde Isınma

Hafif bir koşu ile ısınmaya başlanabilir. Bu hafif tempolu bir yürüyüş ile birlikte kan dolaşımı artar. Hafif tempolu yürüyüş sonrası vücudun diğer bölgeleri örneğin; boyun sağa-sola ve öne-arkaya doğru hareket ettirilerek vücuttaki kan akışı hızlandırılır. Karın kasları, mekik hareketleriyle ısıdırıldıktan sonra kol ve bacak kasları hareket ettirilerek ısıdırılır. Germe yapılan kas sertleşir. Eğer germe sırasında acı hissedilirse germe durdurulmalıdır. Yanlış bilinen bilgilerden biri de genellikle acıyınca kadar germe hareketini yapmaktır. Aşırı germenin, esnetme yeteneklerini daha çok ve çabuk artıracak düşüncesi kaslara zarar vermektedir. 15-20 tekrardan oluşan squat veya walking lunge gibi egzersizler ile bacak kaslarınıza esneklik kazandırabilirsiniz. Sırt bölgenizi esnetmek için kollarınızı öne doğru gererek 15 saniye süresince sabit şekilde durmak yeterli olacaktır.

Sporda ısınma hareketleri kadar spor sonrası yapılacak olan soğuma hareketleri de çok önemlidir. Spor esnasında kaslarda oluşan laktik asitin birikip vücuttan geç atılması sonucunda kas ağrıları, kramp sonrasında vücutta kronik yorgunluk ve spazm olduğu görülmektedir. Spor sonrası yapılacak soğuma hareketleri iskelet-kas sistemimizin ve kalp atım hızının normal değerlere dönmesini sağlayacaktır. Bu soğuma hareketleri esasen bizlerin ısınma hareketleri olarak yanlış bildiği açma-germe hareketlerinden oluşmaktadır. Spor öncesi ısınma ve spor sonrası yapılacak soğuma hareketleri uzun süreli ve sağlıklı bir spor hayatı için önemlidir.

Uğur ÖZBEK
Hasan Erbil Personel Eğitim Merkezi
Başkanı

Sizden Gelenler

DERSU UZALA:

Tabiatın Parçası Olan İnsan

Dersu Uzala, 1975 yılında çekilmiş Akira Kurosawa'nın yönettiği bir film. Gerek anlattığı hikâye ile gerekse anlatım tekniği ile oldukça başarılı, iz bırakan ve insan-tabiat ilişkisini merkeze alan bir film Dersu Uzala.

**Film, insanın
tabiatın bir parçası
olduğunu tabiatın
üzerinde istediğimiz
gibi tasarrufta
bulunabileceğimiz
bir nesne
olmadığını
hatırlatıyor bize.**

Filme adını veren Dersu Uzala aslında bir bilgedir. Doğayı tanır, yaprağın ne dediğini, suyun ne hissettiğini, ateşin dilini, rüzgarın nefesini okur.

Uçsuz bucaksız tayga ormanlarında gözlem yapan, incelemelerde bulunan bir ekip rastladığı bu ihtiyarı önceleri çok da itibar edip ciddiye almazlar. Ama Dersu bir bilgedir. Ve bilgi güçtür. İnsan bilgiyle yaşar. Modern dünyada çok da ihtiyaç duymadığımız bilgiler ormanda hayatta kalmak, yönünü bulmak ve doğa ile uyumlanmak için son derece hayatidir. Ve Dersu ormanda hayatta kalmanın bilgisine sahiptir. Ömrü tayga ormanlarında geçmiş, ailesini çok önceleri kaybetmiş yalnız ama çok kalabalık bir adamdır Dersu. Çünkü etrafındaki tüm varlıklara “insan” olarak bakmaktadır. Ateş insandır, su insandır, hava insandır, ağaç insandır onun gözünde; hepsinin ayrı bir dili vardır ve Dersu onların hepsiyle konuşabilmektedir. Yüzbaşı Arseniev’in “Bize katılıp rehberlik yapar mısın?” demesi üzerine ekibe katılır.

Sizden Gelenler

Modern dünyamızda Protagoras'ın "İnsan her şeyin ölçütüdür." sözünü temel alan dış dünyada olan biten her şey insanın idrakinin bir uzantısıdır anlayışının hâkim olmasının sonucudur doğanın bu denli katledilerek bir enkaz yığına dönüşmesi. İnsan kendisi dışındaki varlığı nesne olarak görünce, onun kendinden menkul bir değer olmadığını düşününce onun üzerinde istediği gibi tasarrufta bulunabileceği kanaatine varıyor. Bir yöntem sorunumuz var. Yani "neden"den daha mühim "nasıl" meselemiz var. İnsanın kendini varlık alanında nerede konumlandığı tam olarak bu "nasıl"a cevap oluyor. İşte tam burada Dersu Uzala ateş, su, rüzgar, ağaç insandır diyerek bütün bunları var olma sahnesinde figüran olmaktan çıkartıyor ve hepsiyle bir "değer" olarak ilişki kuruyor.

İnsanın duygusal bir ihtiyacıdır anlaşıl-mak, hissedilmek. İnsan anlaşıldığını, farkına varıldığını hissettiği an yelkenle-rini suya indiriyor ve duvarlarını kaldı-rıp, perdelerini indirip ilişki kuruyor. Sanırım varlığın tüm değerleri için geçerli bir metot bu; anlaşıl-mak, hisse-dilmek... Yaprak anlaşıldığını hissedince konuşuyor, rüzgâr hissedildiğini fark edince bir şeyler fısıldıyor Dersu'nun kulağına. Toprak gece vakti herkesin uyuduğu sırada üzerinde gezen yaşlı bir Çinli'nin olduğunu kendi dilince kelime-lere döküyor yalnızca onun dilini bilen an-layacağı şekilde.

İnsanın sebepsiz yere bir hayvanı öldürmesine "kötü-lük" diyor Dersu. Ve ormanda karşılarına çıkan Sibiryâ kaplanı ile konuşuyor, ona "git" diyor, "sana zarar vermeyeceğiz." diyor. Kaplan yaklaşıncâ saldıracağını sanıp ekipten birisi ateş ediyor. Dersu'nun elindeki si-lah bir anda yere düşüyor ve "kaplanı öldürdük" diyor. Yüzbaşı: "Hayır, kaplan kaçtı, vuruldu ama ölmedi." dese de Dersu: "Kaplan hep kaçar, ölünceye kadar kaçar, öldürdük." diyor. Ve bundan sonra Dersu yaptık-ları şeyden duyduğu pişmanlık ve başka bir kaplanın kendisinden intikam alacağı korkusuyla yaşıyor. Bunu ister Dersu'nun "kanga" inancıyla açıklayalım, ister doğanın ve canlıların hakkı diyelim. Tabiatın kendi içinde kocaman bir alma-verme dengesi olduğu aşikâr.

Filmde ateş başında yapılan sohbetler de çok dikkat çekicidir. Tabiatın içinde, uçsuz bucaksız bir ormanda ateş çok sıkı bir dosttur. İnsanlığın 2 milyon yıldır ateşi kullandığı kabul ediliyor. Ateş yakmayı henüz öğrenememiş insanlık, doğa olayları sonucunda elde ettiği ateşi sönmeyen diye ihtimamla korumaya çalışıyor. Eski Türkçemizde, Farsça "ateş" kelimesinin karşılığı "od"dur. Günlük dilimizde kullandığımız "oba, oda, ocak, odun, ordu" kelimeleri od kelimesinden türemiş-tir. Ateşin korunmaya çalışıldığı, etrafında atalarımızın

toplaştığı, bir araya geldiği yerlere "ocak" denilmiş ve insanlık tarihi boyunca ocağa bir kutsiyet izafe edilmiştir. İnsanlık tarihinin çok önemli ve vazgeçilmez bir eylemidir "ateş başında oturmak." Ateş başında otururken yüzbaşının "kaç yaşındasın?" sorusuna Dersu'nun "bilmiyorum, çok yaşadım." cevabı sanki insanın hayatını kolaylaştırmak için zamanı kendince gün, ay, yıl diye sınıflandırmalarının doğanın kendi harmonisi içerisinde bir karşılığının bulunmadığına dikkat çekiyordu.

Dersu artık yaşlanmaktaydı. Gözleri artık iyi göremez, bu nedenle silahıyla hedefleri vuramaz hale gelmişti; "Ben Tayga'da ne yaparım?" diye korkmaya ve dö-vünmeye başlamıştı. Yüzbaşı onu şehre götürmeye karar verdi. Şehir yaşamına hiç alışık olmayan Dersu suyu parayla satan adama "sen kötü bir adamsın." diye çıkmış, başka bir gün odunu parayla almanın anlamsızlığını sorgulayıp şehir parkında ağaç kestiği için tutuklanmıştı.

Dersu'nun şehirde yaşadıkları "Göğü Delen Adam" kitabındaki kabile şefi Papalagi'nin yaşadıklarıyla aynıdır neredeyse. Dersu'nun "gerçekliğiyle" şehir ya-shamının gerçekleri birbirine uymamaktadır. Şehirde yapamaz ve şehrin yaşam tarzına adapte olamaz Der-su ve yüzbaşıya "şehir bana uymuyor." diyerek yuvası olan, aynı dili konuştuğu, halinden anlayan uçsuz bucaksız tayga ormanlarına geri döner.

Film, insanın tabiatın bir parçası olduğunu, tabiatın üzerinde istediğimiz gibi tasarrufta bulunabileceği-miz bir nesne olmadığını, doğanın bir dili olduğunu ve o dile uyabildiğimiz kadar var olabileceğimizi ve ancak bu şekilde tabiattaki eşsiz harmoninin bir parçası olabileceğimizi hatırlatıyor bize. İyi ki de hatırlatıyor.

Gamze BOLATCAN
Akdağmadeni Açık CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

Biri Bizi Gözetliyor

Televizyon, günümüzde en etkili kitle iletişim araçlarının başında gelmektedir. Televizyonun görüntü ve ses özelliğinin bir arada olması, kolay ulaşılabilmesi geniş bir kesime hitap etmesini kolaylaştırmaktadır. Televizyon modern çağdaki sığınakların önde gelenlerinden biridir. Hayatımızda kontrol edilmesi zorlaşan durumlar her gün karşımıza uyarı olarak çıkarken, dertler derya olup sırtlara yük, kalplere acı olurken televizyonu açıp sorumluluklardan ve günlük koşuşturmalardan sıyrılmak, kendimizi kurguların içinde kaybetmek sorun çözmekten daha kolaydır.

Televizyon bağımlılığı en zararsız gözüken manipülatörlerdendir. Çünkü neredeyse herkes bir televizyona sahiptir ve çocukluktan itibaren birey televizyon ile haşır neşirdir. Yalnız kalmamak, durup düşünmemek için kurgu hayatların pazarlandığı ekranlara hapsoluyoruz. Kendi iç sesimizi duymamak için televizyonu açık bırakıyoruz. Hatta kimi zaman sevdiklerimizin sözlerinden çok televizyondaki insanları dinliyoruz. Önemli konuşmalardan kaçmak, biriken iş yükünden kurtulmak için de yine televizyonu tercih ediyoruz. İzlediklerimiz sayesinde kendi hayatımızdaki gerçeklikten başka gerçekliğe geçerek anlık rahatlamalara sahip oluyoruz.

Göz ardı ettiğimiz pek çok gerçeklik var televizyon konusunda. Televizyon nasıl yaşanılacağı, hangi ürünlerin kullanılacağı, olaylar karşısında nasıl tepki verileceği, nasıl yenilip içileceği gibi pek çok konuda kumanda merkezi işlevi görmektedir. Yani televizyon, tekrarlarla bezenmiş birçok görsel tuzakla kuşatılmış her kesimden ve her yaştan izleyicinin dikkatini, ilgisini çekmektedir. Bu sayede yaşanan ve yaşanılması gereken gerçek dünya değil olması istenilen dünya şekil verilerek ekranlara getirilmektedir. Kısaca kim olacağımıza karar vermeleri için kendi kendimize kapıyı sonuna kadar açtığımız bir sistemdir.

İsa TİYEK
Gaziantep Açık CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

Tarihte Bu Ay

1 OCAK

- **1926** – Takvimde ve saatte yapılan değişiklik yürürlüğe girdi.
- **2005** – Yeni Türk Lirasına (YTL) geçiş yapıldı.

2 OCAK

- **1935** – Soyadı Kanunu yürürlüğe girdi.

4 OCAK

- **1610** – Sultanahmet Caminin temelleri atıldı.

5 OCAK

- **2017** – İzmir Bayraklı Adliyesine düzenlenen hain saldırıda Polis Memuru Fethi Sekin ve Adliye Personeli Musa Can şehit oldu.

8 OCAK

- **2021** – Türkiye'nin yeni uydusu, TÜRKSAT 5A Falcon 9 roketi ile uzaya gönderildi.

10 OCAK

- **1961** – Çalışan Gazeteciler Günü olarak kutlanmaya başlandı.

13 OCAK

- **2012** – KKTC kurucusu Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş hayatını kaybetti.

14 OCAK

- **1923** – Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım 66 yaşında İzmir'de hayatını kaybetti.

16 OCAK

- **2010** – İstanbul, Avrupa kültür başkenti oldu.

17 OCAK

- **2013** – Araştırmacı yazar gazeteci Mehmet Ali Birand 72 yaşında hayatını kaybetti.

20 OCAK

- **2018** – Zeytin Dalı Harekâtı başladı. TSK, Afrin bölgesinde DEAŞ'e mensup teröristleri etkisiz hale getirmek amacıyla Zeytin Dalı Harekâtını başlattı.

21 OCAK

- **2012** – Türkiye'de ilk kez yüz nakli operasyonu yapıldı. Operasyonu Prof. Dr. Ömer Özkan gerçekleştirdi.

23 OCAK

- **2019** – Türk tiyatro ve sinema oyuncusu Ayşen Gruda 74 yaşında hayatını kaybetti.

24 OCAK

- **2022** – Oyuncu ve sinema sanatçısı Fatma Girik 79 yaşında hayatını kaybetti.

28 OCAK

- **1920** – Misak-i Milli ilan edildi.

31 OCAK

- **1968** – Ankara televizyonu deneme yayınına başladı.

Abdullah KAYA
Nazilli E Tipi Kapalı ve Açık CİK,
Öğretmen

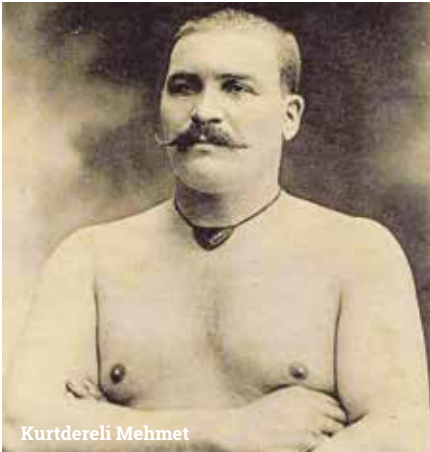
Tarih: 1857

Yer: Şumnu...

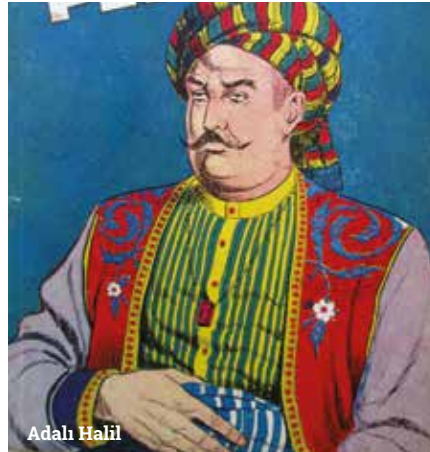
Tarihimizin en büyük Pehlivanı olan Koca Yusuf bugün Bulgaristan sınırlarında olan Şumnu'ya bağlı Karalar köyünde dünyaya geldi. Babası ve dedesi güreşçi olan Koca Yusuf ilk güreş eğitimini babasından aldı. Heybetli cüssesi, inanılmaz gücü ve güreşteki keskin zekâsıyla devrin güreşçilerinden ayrılan Koca Yusuf, er meydanını rakiplerine dar etmekteydi. Tarihler 1885 yılını gösterdiğinde Koca Yusuf, 26 yıl Kırkpınar başpehlivanı unvanını elinde tutan ve Sultan Abdülaziz'in başpehlivanı olan Kel Aliço ile sabahtan akşama kadar süren, kıran kırana geçen bir müsabakaya tutuştu. Mücadelenin sonunda Kel Aliço yenilgiyi kabul ederek ülke başpehlivanı unvanını Koca Yusuf'a bıraktı. Koca Yusuf daha sonra Kel Aliço'nun çırağı ve ülkenin en büyük pehlivanlarından olan Adalı Halil'i üst üste iki kez mağlup etti. Sultan Abdülhamit döneminde Osmanlı coğrafyasının büyük pehlivanları olan Kara Ahmet, Katrancı Mehmet, Kazandırılı Memiş, Filiz Nurullah ve Kurtdereli Mehmet'i tek tek mağlup etti.

“

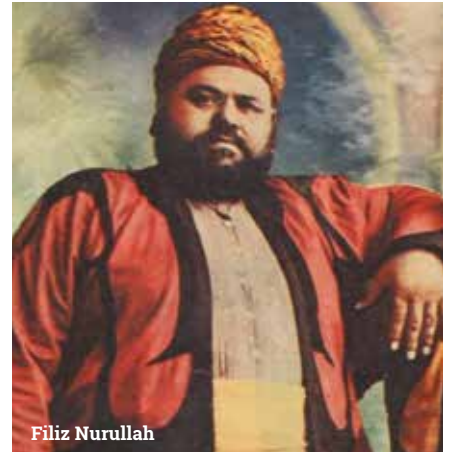
Tarihimize altın harflerle yazılan Koca Yusuf hakkın rahmetine kavuşurken; insanüstü gücü, çalışma azmi ve mütevazı kişiliği ile bugün tüm sporcularımıza örnek bir şahsiyet haline dönüşmüştür.

Kurtdereli Mehmet

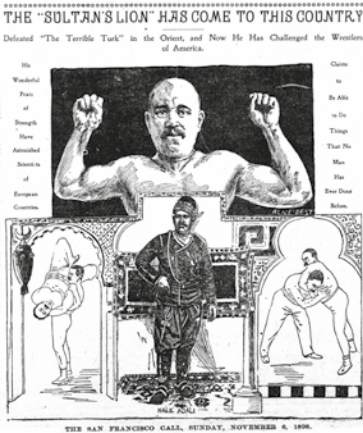

Adalı Halil

Filiz Nurullah

Ünü ülke sınırlarını aşan Koca Yusuf'a Avrupa ülkelerinden güreş yapması için teklifler gelmeye başladı. Başlangıçta bu tekliflere sıcak bakmayan Koca Yusuf devrin ulemalarından, Müslümanların güçlü olduklarını tüm dünyaya ispat etmenin de İslam'a yapılan büyük hizmetlerden olduğu telkini üzerine Avrupa'ya gitme kararı aldı. Fransa'dan gelen teklifi kabul eden Koca Yusuf'un gurbet hayatı böylece başlamış oldu. Fransa'da tüm Fransız güreşçileri tuş eden Koca Yusuf'a herkes hayranlıkla bakmaktaydı. Er meydanını rakiplerine dar eden Koca Yusuf bitip tükenmez enerjisiyle üst üste maçlar yapıyor ve tüm Avrupalı rakiplerinin sırtını yere getiriyordu. Artık Avrupa'da onu yenebilecek hiçbir rakip kalmamıştı.

Minderde agresifliği, sürati ve sertliği ile rakiplerini yerden yere vuran Koca Yusuf minder dışında oldukça sakın, altın gibi kalbi olan yiğit bir güreşçi idi.

Takvimler 1897 yılını göstermekteydi. Amerika Birleşik Devletleri'nden gelen teklifi kabul eden Koca Yusuf yeni bir maceraya doğru yelken açmaktaydı. Koca Yusuf'un Amerika günleri, Avrupa'da olduğu gibi çok yoğun maç temposuyla başlamıştı. Koca Yusuf rakip dinlemiyor, önüne gelen her güreşçinin birkaç dakikaya varmadan sırtını yere getiriyordu. Uzun boyu, devasa cüssesine rağmen minderde oldukça çevik ve hızlı idi. Koca Yusuf'un bazı güreş müsabakaları sadece saniyeler içinde rakibin tuş olmasıyla neticeleniyordu. Amerika'da 33 büyük güreş müsabakasına katıldı. Dünyaca ünlü tüm güreşçilerin sırtını yere getirdi. Avrupa ve Amerika'da çıktığı yüzlerce güreş müsabakasında tek bir yenilgi bile almadı. Dünya genelindeki tüm güreşçilerin sırtını yere getiren Koca Yusuf sadece bizim tarihimizde değil dünya tarihinde de yerini almış bulunmaktaydı.

Koca Yusuf güreş müsabakasına oldukça agresif çıkıyor, kısa sürede rakiplerinin sırtını yere getirerek tuş ediyordu. Amerika'da güreşecek kendisine uygun rakip kalmamıştı. Hayatı boyunca yaptığı güreş müsabakalarında net bir yenilgi almadı. ABD'ye gelişinden önce ve sonra hiç yenilgi almayan Koca Yusuf 26 Mart 1898'de Ernest Roeber ile yaptığı maçta diskalifiye oldu. Madison Square Garden'da yapılan bu maçta rakibini ringden dışarı atması, Roeber'in öldüğünü düşünen seyircilerin ayaklanmasına ve Koca Yusuf'a karşı linç girişimine neden oldu. Söz konusu maç, spor yazarı Walter Camp tarafından kaleme alınan 1907 tarihli The Substitute: A Football Story adlı romanda anlatılmıştır.

Koca Yusuf daha yaşarken dünya güreş tarihinde yerini almıştı. Avrupa ve Amerika'da kaldığı 4 sene boyunca dünya şampiyonları dâhil yenilmedik rakip bırakmamıştı. Artık memleket ve aile hasreti Koca Yusuf'u iyice etkilemeye başlamıştı. Geri dönmenin, vatanına ve ailesine kavuşmanın zamanı gelmişti. Yıllar boyu süren güreş müsabakaları o

devasa bedenini de iyice yormuştu. Minderde agresifliği, sürati ve sertliği ile rakiplerini yerden yere vuran Koca Yusuf minder dışında oldukça sakın, altın gibi kalbi olan yiğit bir güreşçi idi. Türk'ün gücünü tüm dünyaya göstererek tarihi görevini de yerine getirmişti.

Türk'ün gücünü Avrupa ve Amerika'da gösteren Koca Yusuf vatana dönmek için 21 Mayıs 1898'de Fransız bandıralı La Bourgogne transatlantiği ile yola çıkmıştı. Okyanus'un serin sularında başlayan ve vuslatla sona erecek bu yolculuk maalesef büyük bir trajediye dönüşecekti. La Bourgogne transatlantiği 4 Temmuz 1898 sabahı New York'un kuzeydoğusundaki Sable Adası'nın 60 mil açıklarında İngiltere bandıralı Cromartyshire gemisi ile çarpıştı. Çarpışmanın etkisiyle gemi ağır ağır su almaya başladı. Hayatı boyunca yenilgi almayan büyük Türk Koca Yusuf maalesef okyanusa yenilecek ve hakkın rahmetine kavuşacaktı. Ünlü güreşçilerin Koca Yusuf için dediği gibi ölümünde bile sırtı yere gelmeyecekti.

Tarihimize altın harflerle yazılan Koca Yusuf hakkın rahmetine kavuşurken insanüstü gücü, çalışma azmi ve mütevazı kişiliği ile bugün tüm sporcularımıza örnek bir şahsiyet haline dönüşmüştür. Koca Yusuf'un ismi Türkiye Denizcilik İşletmelerine bağlı Haliç Tersanesinde bulunan 40 tonluk yüzen bir vince verilmiştir. Ayrıca 2001 yılında basılan 'Bin Yılın Türkleri Hatıra Para' serisinde adına para basılmıştır. Ayrıca Türk Hava Kuvvetlerimize ait kargo uçaklarından birine de Koca Yusuf'un adı verilmiştir.

Tarihimizin arka sokaklarında kalmış bugün belki de birçoğumuzun unuttuğu büyük kahramanlarımız mevcuttur. Bizler için asıl olan tarihimizi unutmadan güzide kahramanlarımızın çalışmalarını daha ileriye götürerek yarınımızı şekillendirmektir. Unutulmamalıdır ki hiçbir şey geçmişten bağımsız değildir ve gerçek zafer unutanların değil hatırlayanlarındır.

Samet YURTTAŞ
Edirne Kapalı Çık,
Öğretmen

Ayın Önemi

BAYRAK ŞAIRİ

“

**“Ey mavi göklerin
beyaz ve kıızıl süsü...”**

**Kız kardeşimin
gelinliği, şehidimin
son örtüsü,**

**Işık ışık, dalga dalga
bayrağım,**

**Senin destanını
okudum, senin
destanını yazacağım.”**

Türk edebiyatımızda “Bayrak Şairi” olarak da bilinen Arif Nihat Asya, 1904 yılında İstanbul’un Çatalca ilçesinin İncegiz köyünde doğdu. Babası Ziver Efendi Tokatlı, annesi Fatma Hanım Tırnovalıdır. Daha yedi günlük iken babasını kaybetti. Üç yaşındayken annesi Filistinli bir subayla evlendi. Dedesinin baskısı sonucunda Arif Nihat Asya Filistin’e gitmedi. Bu sebeple küçük yaşlarda anne sevgisinden de mahrum kaldı. Arif’in bakımını büyük ölçüde halası Gülfem Hanım üstlenmişti. İlköğrenimine İncegiz köyünde başladı. Balkan Savaşı’nın çıkmasıyla halası İstanbul’a geldi. Arif Nihat Asya burada Haseki Mahalle Mektebine gitti. İlkokuldan sonra halası Arif’i, Gülşeni Maarif Rüştiyesine yazdırdı. Ancak halasının ekonomik durumu kötüye gidince buradan alınarak Bolu Sultanisine (yatılı bir okul) verildi. Bolu Sultanisi kapandıktan sonra ise Kastamonu Sultanisine gönderildi. Bundan sonra 11 yıl boyunca devletin imkânlarıyla okuyarak öğretmen oldu. Kastamonu’da okuduğu yıllarda Kurtuluş Savaşı’nın başlamış olması Arif Nihat’ı çok etkilemişti. İlk şiirleri Kastamonu’da çıkan Açıksoz ve Gençlik dergilerinde “Mehmet Arif” ve “Ayn Nun” mahlasları ile yayımlandı. Kastamonu’nun Kurtuluş Savaşı’nda cephane taşınan yerlerden biri olması ve “İstiklal Yolu” olarak bilinen güzergâhta yer alması, onun milliyetçi duygularının perçinlenmesinde oldukça etkili oldu. Arif Nihat, Kastamonu’da bulunduğu sürede Necip Fazıl gibi birçok aydınla tanışma fırsatı bularak onların sohbetlerini ve vaazlarını da dinlemişti.

Arif
Nihat Asya’nın
çocukluğu

Neden Bayrak Şairi Olarak Bilinir?

Arif Nihat Asya'nın edebiyat öğretmeni olarak ilk görev yeri Adana'dır. Adana Lisesinde görev yaptığı sırada 5 Ocak Adana'nın kurtuluş günü olması sebebiyle Milli Eğitim Müdürlüğü bayrak konulu bir şiirin öğrenciler tarafından okunmasını ister. Lise Müdürü de bu iş için Arif Nihat Asya'yı görevlendirir. O da öğrencilere haber vererek bayrak şiiri bulmalarını ister. Öğrenciler bulamayınca en son Arif Nihat Asya'da "Bayrak" şiirini yazmaya karar verir. 5 Ocak'ta düzenlenen törende okunan şiir herkes tarafından çok beğenilir ve şiirin yazarının Arif Nihat Asya olduğu ortaya çıkar. Bugünden sonra Arif Nihat Asya'ya "Bayrak Şairi" denilir ve şair olarak tanınmasına yol açar. Şair, 5 Ocak tarihinde yazdığı Bayrak şiiri ile anılmaya başlar ve ne garip tecellidir ki 5 Ocak 1975 yılında da hayatını kaybeder.

Servet Hanım ve A. Nihat Asya'nın nişanı. (Eylül 1940)

1942-1945 yılları arasında Malatya Lisesinde müdürlük yapan Arif Nihat Asya, 1945'te tekrar Adana'ya döner. 1947'de ise yıllardır özlemini duyduğu annesini bulmak için Filistin'e gider. Bunu bir rubaisinde şu şekilde dile getirir:

**"Kıydın bana sen gönlüçüğün istemeden
Öksüz kuzular anneye doysun demeden
Ey dopdolu sine en susuz anımda
Kestini beni, kestini beni, kestini memeden!"**

Şair daha sonra Eskişehir ve Ankara Gazi Lisesinde de görev yapar. 1959'da Mili Eğitim Bakanlığı tarafından gönderildiği Kıbrıs'tan 1961'de Ankara'ya döner. 1962 yılında ise emekli olur. 5 Ocak 1975 yılında Ankara Numune Hastanesinde hayata gözlerini yumar.

**Servet Asya'nın
Gözünden
Arif Nihat Asya**

Arif Nihat Asya'nın eşi Servet Asya, eşinin bilinmeyen özelliklerini şöyle anlatıyor: "Çiçeklere karasevdalıydı. Adana'daki evimiz çok büyüktü. Her odası tıklım tıklım çiçek saksılarıyla doluydu. Arif, o yıllarda ya saksıların önünde saatlerce oturarak çiçekleri seyrederek ya da çiçeklerin ortasına bağdaş kurarak oturur, kitaplarını ve kâğıtlarını da çiçeklerin etrafına sererek çalışırdı. Çakmaklara ve tespihlere ayrı bir merakı vardı. En güzel kavlı ya da fitilli çakmakları aratır, buldurur ve kullanırdı. Tespih koleksiyonu da vardı. Ağzılgını ve tespihini elinden hiç düşürmezdi. Öğretmenlik yaptığı yıllarda bir gün bir müfettiş nezaket kurallarına da uyarak sanki başkasını kastediyormuş gibi "Öğretmen arkadaşların tespih çekmelerine bir türlü alışamadık." der. Arif de bunun üzerine "Üzülmeyin, üzülmeyin! Ben sizi alıştıtırırım." der.

Paraya asla önem vermezdi. Maaşını aldığı zaman daha zarfını bile açmadan götürüp arkadaşlarının masasına attığını ve "Herkes içinden ihtiyacı kadar alsın, kalanı da bana yeter!" diyerek odadan çıkıp gittiğini yakın arkadaşlarından dinlemiştir.

Arif'in hastanede yazdığı şiirlerinden biri Ecel'dir. Arif bir kaza neticesinde ölmeyi istemişti ve annesi gibi elden ayaktan olmayı da çekilmez bulmuştu. Ecel şiirinde onun bu korkuları vardır. Sanırım son şiiri de budur."

**"Kazasından olmasın sahbasından olsun
Ve el almasın, sen al!
Takdirine teslimim...
Ama bana sorarsan
Demem elbet; varken al!
Ancak sonunda yarım yaşayacaksa gövdem
Yalvarırım Allah'ım canımı bütünken al!"**

Derleyen: Mustafa Recep KOLCU
İyileştirme ve Topluma Kazandırma
Daire Başkanlığı Memur

Sen Benim Her Şeyimsin

Başrolde yakından tanıdığımız başarılı komedyen Tolga Çevik, çocukları Tuna ve Tan ile birlikte tam bir aile (baba-kız) filmine imza atıyor. Filmin başında komedi tadında bir film izleyeceğimiz duygusu hâkimken ilerleyen dakikalarda dramatik bir tona sürükleniyoruz. Bu sert geçişten bir izleyici olarak hiç de rahatsız olmuyoruz.

Tolga Çevik, Tiyatro Ana Sanat Dalı Oyunculuk Bölümünden mezun olmuş ve eğitimi sırasında Amerikalı aktör Robin Williams'tan eğitim almıştır. 'Vizontele' filmindeki rolüyle tanınan oyuncu, 'Organize İşler' filmi ile kariyerinde yükselme kaydetmiştir. 'Avrupa Yakası' adlı dizide Sacit Kral karakterini canlandırmış daha sonra diziden ayrılarak kendi hazırladığı 'Komedi Dükkânı' adlı programa ağırlık vermiştir. 2014-2015 yılları arasında ise 'Arkadaşım Hoş Geldin' oyunuyla izleyicisinden büyük beğeni toplamıştır. Daha birçok tiyatro oyunu, film ve dizide rol alan oyuncu adından sıkça bahsettirmeye devam edecek gibi...

'Gelibolu, Devrim Arabaları, Kaybedenler Kulübü' gibi filmlerin yönetmenliğini yapan Tolga Örnek bu kez de Instructions Not Included/Çocuk Büyütme Rehberi adındaki 2013 yapımı Meksika filminin başarılı bir uyarlamasıyla seyirci önüne çıkıyor.

Film, kahramanımız Sedat'ın (Tolga Çevik) çocukluğu ve babasıyla arasındaki ilişkiden bir kesit vererek açılıyor. Oğlunun korkularıyla yüzleşmiş, cesur bir insan olarak büyümesini isteyen, onu bu yüzden bir hayli zorlayan ve sonra onu yarım bırakıp giden bir baba figürü var karşımızda. Bu fantastik dokunuşlarla örülü açılış seansından sonra Sedat'ı büyümüş, yetişkin biri olarak görüyoruz. Sedat, babası tarafından hayatın zorluklarına göğüs gerebilmesi için "cesur" olarak yetiştirilme-

ye çalışılır. Ancak o asla korkusuz olamaz! Babası vefat ettikten sonra sağda solda gününbirlik işler ve gönül ilişkileri ile yaşamını devam ettirir. Sedat, küçük turistik bir kasaba olan Çıralı'da yaşayan hatta oradan hiç ayrılmamış, İstanbul'u ya da başka bir büyük şehri görmemiş, aile kurma niyeti olmayan, sorumluluk almaktan kaçan, çocuk ruhlı bir adam haline gelmiştir. Satır aralarını okumayı bilen seyirciler için bu durumun hem korkularıyla gerçekte yüzleşmemiş olmasıyla hem de babasının hayatından düzgün bir veda etmeden çıkmasıyla bağlantılı olduğunu anlamak zor değil.

Kısa süreli ilişkilerinin birinden bir çocuğu olduğundan habersiz Sedat'ın kapısı bir gün elinde bir bebekle çıkagelen

Pınar (Melis Birkan) tarafından çalınır. Pınar, çocuğu Sedat'a bırakır kaçır. Aniden sırtına yüklenen babalık sorumluluğu ile baş başa kalan ve ne yapacağını şaşırarak Sedat, çocuğun annesini aramaya İstanbul yollarına düşer. Bu yolculuk aynı zamanda Sedat'ın yapacağı içsel yolculuğun ve bu yolculukla birlikte olgunlaşp sorumluluk sahibi bir yetişkin olabilecek mi sorusunun habercisi gibidir. Sedat, çocuğun annesini İstanbul'da ararken tesadüf sonucu yapımcı Birol (Cengiz Bozkurt) ile tanışır. Bu tanışma Sedat'ın bundan

“

Sedat'ın kapısı, bir gün elinde bir bebekle çıkagelen Pınar tarafından çalınır. Pınar, çocuğu Sedat'a bırakır kaçır. Sedat aniden sırtına yüklenen babalık sorumluluğu ile baş başa kalır.

sonra yaşamına dublör olarak devam etmesini sağlar. Kızının annesini bulamayan Sedat, kızına iyice bağlanır ve onu büyötmeye başlar. Büyötürken de ona masalsı, tozpembe bir dünya yaratır. Bu mutluluk, annesinin gelmesiyle artacakken sürpriz gelişmeler yaşanır ve yıllardır saklanan sır ortaya çıkar.

Başta istemediğı, annesini bulup geri vermek istediğı kızıyla harika bir 8 yıl geçiren, ona hem anne hem baba olan, her istediğini yapan, sorumluluk sahibi bir adam ve harika bir babaya dönüşen Sedat'ın hayatı kızının annesinin aniden çıkagelmesiyle değişecektir. Filmin komediden yana görünen tonu da bu gelişle birlikte ağıdalı bir drama kayacaktır. "Gerçek bir aile olmanın temelinde yatan şey nedir, çocuğı doğuran mı yoksa büyüten mi gerçekten onun ailesidir?" gibi kalıplaşmış sorulara cevap arayan film, klişeyi ustalıklı işlemeyi başarıyor. Öncelikle dram ve komedi çok güzel harmanlanmış, seyirciyi doğru şekilde yönlendiren güzel mesajlar verilmiştir. Yönetmenin kamerasından çıkan ve ustalıklı kokan tablo gibi görüntüler de işin kaymağı olmuş. Sorumsuz gençlerin yaptıkları hatalarının bedeli ne şekilde ödedikleri ya da kendileri ödemese bile hiçbir suçu olmayanlara ödettikleri, hayat

tozpembe gözükse de aslında öyle olmadığı parlak ve ışıltılı renklerle çok güzel resmedilmiş. Filmde yaşananlara gülerken hüzünleniyor, hüzünlenirken de gülebiliyorsunuz. Gerçek yaşamda da böyle değil mi zaten?

Filmin sonuna doğru annesi kızının velayetini almak için mahkemeye başvurur fakat babanın savunması öyle etkileyicidir ki mahkeme başkanı kızın babasında kalmasına karar verir. Ayrılmayacak iki parça olan baba-kızın birliktelikleri böylece perçinlenir fakat anne kızın Sedat'tan olmaya bileceğı iddiasıyla yeni dava açar ve mahkemede kızın gerçek babasının Sedat olmadığı ortaya çıkar.

Annesinin zorla babasından kopardığı küçük kız babasıyla kaçır ve kasabalarına dönerler. Annesi kızın peşini bırakmaz ve yapımcı Birol'dan kızının ve Sedat'ın yerini öğrenir. Aynı zamanda kızının -ne olduğunu bilmediğimiz- amansız hastalığını da öğrenmiş olur. Sedat, her ne kadar doğru olmasa da kızını yalanlarla ve üzölmemesi için masalsı bir dünyada yaşamasına yol açmış ve gerçeklikten koparmıştır. Bu durum annenin mahkemedeki en önemli savunmalarından birini oluşturmuştur. Ancak filmin sonunda küçük kızın hayatını kaybetmesiyle anlıyoruz ki Sedat, bu masalsı, gerçek dünyanın kirliliğinden uzak ütopyayı bilinçli bir şekilde oluşturmuş.

Film bitip önümüzden yazılar akıp giderken aile olmanın ne denli değerli olduğunu, değerli olanın emekle ilişkili olduğunu, hayatın sevgi ekseninde döndüğünü, sorumlulukların olgunlaştırıcı yönünü ve nihayetinde hatalarda ısrarcı olmanın başta kendimiz olmak üzere hiç kabahati olmayanlara verdiği zararı çok daha derinden hissediyoruz.

Kaynak: ortakoltuk.com

Deniz ÖZYÖRÜK
Ceza ve Tevkifevleri Genel
Müdürlüğü Denetimli Serbestlik
Daire Başkanlığı Sosyolog

Müzik

2022 Yılı Müzik Olayları

Kiminin dinleyicilerin beğenisini kazandığı, kiminin beklediği gibi olmayıp hayal kırıklığına uğradığı, bazılarının efsane olmuş şarkıları yeniden yorumlayıp bizi tekrardan mest ettiği, bazılarının ise yıllar sonra yeniden sahneye döndüğü sürprizlerle dolu bir yıl oldu 2022. Aramızdan ayrılan sanatçılar özel konserlerle anılırken 90'lardan bugüne uzanan geniş repertuarlar, unutulmaz şarkılar hepimizde nostalji coşkusu yaşattı. Evet, bu sayımızda 2022 yılında gerçekleşen bazı müzik olaylarından bahsedeceğiz sizlere.

Takvimler ocak ayını gösterirken, Kültür ve Turizm Bakanlı-ğından müzik sektörüne verilecek maddi destek miktarı açık-landı. Bilindiği üzere pandemi döneminde birçok müzisyen ve müzik sektörü çalışanı mağdur olmuş ve gelir kaybına uğramıştı. Mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla müzik sektöründe faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ve müzik meslek birliğinin iş bir-liğiyle 30 bin 744 müzisyen ve sektör emekçisine 3 ay boyunca biner lira destek sağlandı.

Şubat ayının ilk haftasına gelindiğinde Rumeli türkülerinin sevilen ismi Arif Şentürk 81 yaşında yaşamını yitirdi. 1941 yılında Make-donya'da doğan Şentürk, 1956 yılında ailesiyle Türkiye'ye göç etmiş 1975'te TRT Amatör Sesler Sınavı'nda başarılı olarak kariyerinde 12 albüm çıkarmıştı.

Metropoll Araştırma Şirketinin yaptığı "Sanatçıların Popülerite Reytingleri" araştırmasının sonucunda Haluk Levent'in yüzde 78.9 oy oranıyla ilk sırayı aldığını, Tarkan'ın yüzde 60.7 ile ikinci, Sezen Aksu'nun ise yüzde 58.2 oranla üçüncü olduğunu Mart 2022'de öğrendik.

“

Haziran ayında 'O Yaz' şarkısıyla kırık bir yaz aşkı hikâyesini puslu sesinden dinlediğimiz Zerrin Özer, sosyal medya hesabından mesleki kariyerini sonlandırdığını duyurdu.

Yaz ayının başladığı haziran ayında ise 'O Yaz' şarkısıyla kırık bir yaz aşkı hikâyesini puslu sesinden dinlediğimiz Zerrin Özer, sosyal medya hesabından mesleki kariyerini sonlandırıldığını duyurdu. 1958 doğumlu olan ve genç yaşta profesyonel müzik hayatına giren Özer, mesleki kariyerini kendi iradesiyle noktaladığını ve tüm sevenlerine sevgi ve saygılarını yolladığını yazdı.

Temmuz ayında Türk pop müziğinin sevilen ismi Hadise, UNICEF Ailesine katıldığını, bir yıl süreyle Çocuk Hakları Savunucusu olarak Türkiye'nin yürüttüğü çalışmaları destekleyeceğini UNICEF basın toplantısında duyururken "Türkiye'deki tüm çocukları desteklemekten gurur duyuyorum, Türk çocuklarına ve gençlerine rol model olmalı ve yetişkinlik yolunda karşılaştıkları zorluklarla mücadele etmede onlara yardım etmeliyiz." dedi.

Zeynep Bastık'ın Dünya Kupası töreninde sahneye çıkan tek Türk şarkıcı olması, 2022'nin önemli müzik olaylarından biri olarak kayıtlara geçti.

Arabesk Müziğe Yoğun İlgi

Sonbaharın ilk ayında müzik platformu Spotify yaptığı araştırmada 'Türkiye arabesk dinliyor.' saptaması yaparak arabeskin son üç yılda dört kat daha fazla dinlendiğini açıkladı. Bu araştırmayla Müslüm Gürses'in bütün zamanların en çok dinlenen arabesk sanatçısı olduğunu, arabesk müziği en çok dinleyen yaş grubunun ise "Z Kuşağı" olduğunu öğrendik.

Takvimler ekim ayını gösterirken istek şarkıyı bilmediğini söyleyen şarkıcının öldürüldüğü haberiyle hepimiz yasa boğulduk. Olayla ilgili kişiler gözaltına alınırken sanatçısının sevenleri ve müzik camiasınca son yolculuğuna uğurlanmasını ekranların karşısında gözyaşlarıyla takip ettik.

Evinde geçirdiği talihsiz kaza sonucu kalça kemiği çatlayan ve sonrasında uzun saatler süren bir ameliyat geçiren Ajda Pekkan'ın sağlık durumunun iyi olduğu haberi ise kasım ayında sevenlerinin yüreğine su serpti.

2022 Katar Dünya Kupası'nın futbolseverleri ekran başına kilitlediği aralık ayında Zeynep Bastık'ın Dünya Kupası töreninde sahneye çıkan tek Türk şarkıcı olması 2022'nin önemli müzik olaylarından biri olarak kayıtlara geçti. Zeynep Bastık; Nicki Minaj, BTS, Black Eyed Peas ve Shakira gibi dünya yıldızları ile aynı sahneyi paylaşarak muhteşem bir sahne performansı gerçekleştirdi.

Evet, bir yılı daha geride bırakırken müzik dinlemeye, şarkı söylemeye ve çaldığınız bir enstrümanınız varsa çalmaya devam etmeniz en büyük temennim. Sağlıklı, huzurlu ve sevgi dolu bir yıl geçirmeniz dileğiyle. Esen kalın.

Sedat ERDOĞDU
Kartal H Tipi Kapalı CİK,
2. Müdür

Hikâye

BİRİNCİ DÜNYA HARBI

Mustafa Kemal Paşa'nın Adana'daki karargâh odasında büyük bir isyan hâkimdi. Kemal Paşa, Toros tünellerinin İtilaf Devletlerince işgal edilmesine ve payitahtın bu olaya sessiz kalmasına bir türlü anlam veremiyordu. İzzet Paşa'ya bir telgraf yollayarak Toros tünelleri, Suriye sınırı gibi meselelerde ve mütarekenin (ateşkes) birtakım şartlarında karışıklık olduğunu söyledi ve açıklama istedi. İzzet Paşa gelen telgrafa hemen cevap verdi:

“Toros tünelleri, İtilâf Devletleri tarafından sadece 'korunma' için işgal olunacaktır. İşletme ordular grubuna aittir. İtilâf kuvvetlerinin Amanos tünellerini de işgal etmeye hakları yoktur. Suriye'deki garnizonların teslim olması maddesi de 'ihtiyat' olarak yazılmıştır. Cephedeki kıtalar bunlar arasında değildir.” Yıldırım Orduları Komutanı bu telgraftan rahatsız oldu. İzzet Paşa'ya bir cevap yazdı:

“Gelen telgrafta, 'Suriye'deki garnizonların teslimi ihtiyat

olarak yazılmış bir maddedir.' diyorsunuz. Benim anlayışıma göre bu madde İngilizler tarafından bizi aldatmak için konulmuştur. Mütareke şartlarını hükümetin başka türlü İngilizlerin başka türlü anladıklarına şüphe etmiyorum. Nitekim İngilizler bu gece (5/6.11.1918) raporla anlatacağımız üzere Suriye kıtasındadır diyerek yedinci ordunun teslimini istemişlerdir. Kilikya sınırını sormaktan maksadım, bu tarihi ismi kabul

eden hükümetin bu bölgeyi gösteren İngilizce atlasta Kilikya sınırının Maraş'ın kuzeyinden geçtiğini dikkate alıp almadığını anlamaktı. Çünkü benim fikrimce Adana ismi yerine tarihi Kilikya ismini koyan İngilizler, Suriye sınırlarını Kilikya kuzey sınırı doğusuna uzanmasından ibaret kabul etmektedirler.” diyordu. 5.11.1918 tarihli bu telgrafın sonu şu cümle ile bitmekteydi:

“Pek ciddî ve samimî olarak arz ederim ki mütareke şartları arasında anlaşmazlıkları giderecek tedbirler alınmadıkça ordular terhis edecek ve İngilizlerin her dediğine boyun eğecek olursak İngiliz ihtiraslarının önüne geçmeye imkân kalmayacaktır.” Bab-ı Âli Ruhü ve kafası ile Kuvay-ı Milliye kafası arasındaki derin ayrılığı belirten ilk tarihi belge buydu. Mustafa Kemal, sonradan son cümlelerin yanını pek kalın bir mavi çizgi ile çevirmişti. Sadrazamın konağından Adana'ya 5.11.1918'de şu telgraf geldi:

“Mütareke şartlarına göre gerçi İngilizlerin İskenderun'u işgal etmeye hakları yoksa da Halep çevresindeki ordularını beslemek için İskenderun'dan faydalanmak istemeleri de haklı bir istek mahiyetindedir. Mütarekenamedeki bir hayli maddeleri tadil ederek vaktin darlığından dolayı bize yalnız şifahen izahat ve teminat veren İngiliz delegesinin bu centilmenliğine karşı bir karşılık olmak ve Yunanistan'ın faaliyet sahasına çıkarılmamasını temin etmek üzere İskenderun limanından İngilizlerin erzak vesaire taşımak için istifade etmelerine ve İskenderun-Halep yolunu tamir edebilmelerine müsaade etmekte bir mahzur görmüyorum! Bununla İskenderun liman ve şehrini terk etmiş olmuyoruz. Askerî ve mülkî hükümetimiz yine yerli yerinde kalacaktır. Keyfiyeti kendi tarafınızdan İngiliz Suriye ordusu kumandanlığına bildiriniz!” diye

yazıyordu. Bu emri Mustafa Kemal'in aklı almadı. Hemen cevap verdi:

“Halep çevresindeki ordularını beslemek için İngilizlerin İskenderun'dan istifade etmek istemeleri haklı değildir. İngilizlerin eline geçen Halep şehrinde milyonlarca erzak olmasından başka mütarekenin 21. maddesine göre Halep'te İngiliz ordusuna beslemece yardım etmek lâzım gelirse pek çok erzak bulunan Kilis ve Antep taraflarından kendilerine istedikleri satılabilir. Sizi temin ederim ki maksat Halep'teki İngiliz ordusunu beslemek değil, İskenderun'u işgal etmek ve İskenderun-Kırıkhan-Katma yolu ile hareket ederek yedinci ordunun ricat hattını kesmek ve bu orduyu Musul'da altıncı orduya yaptıkları gibi teslim olmaktan çekinemez bir vaziyete sokmaktır.

İngilizlerin Ermeni çetelerini bugün İslâhiye'de harekete geçirmiş olmaları da bu zannın yanlış olmadığını gösterir. İngiliz delegesinin centilmenliğini ve buna karşılık göstermelik “idrak ve takdir nezaketinden mahrum” bulunduğumu arz ederim. Yunanistan'ın faaliyet sahasına çıkarılmaması ile İngilizlerin İskenderun-Halep yolunda yerleşmelerindeki mantıkî münasebeti anlayamadığım gibi bu hususta müsamahayı da pek mahzurlu görüyorum. Onun için meseleyi sizin tarafınızdan İngiliz Suriye ordusu kumandanına bildirmekte mazurum. İskenderun'a her ne sebep ve bahane ile asker çıkarmağa teşebbüs edecek İngilizlere ateşle karşı konulmasını ve yedinci orduyu da bugün bulunan hatta pek zayıf ileri karakol tertibatı bırakarak kuvvetlerini, Katma-İslâhiye istikametinde hareket ettirip Kilikya sınırları içerisine geçirmesini emrettim.

İngilizlerin aldatıcı muamele, teklif ve hareketlerini İngilizlerden fazla haklı ve

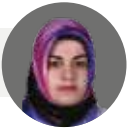
nazik ve buna karşılık gösterecek emirleri tatbik etmeye yaradılışım müsait olmadığından hâlbuki Başkomutanlık Erkân-ı Harbiyesinin içtihadına uymadığım takdirde birçok ithamlar altında kalmalıyım tabii bulunduğu kumandayı hemen teslim etmek üzere yerime tayin buyuracağınız zatın süratle gönderilmesini rica ederim!” diye cevap yazdı. Bu telgrafın üstünde “aceledir” ve “tehir eden idam olunur” işaretleri vardı.

Mustafa Kemal Paşa'nın Sadrazam Ahmet İzzet Paşa'ya yazdığı şifrenin başına o zamanki savaş şartları gereği “geciktiren idam olunur.” kaydını gören Ali Fuat Paşa şifreyi okuduktan sonra Mustafa Kemal Paşa'ya:

“Paşam sert ve alaycı bir üslup kullanmışsınız!” dedi. Mustafa Kemal Paşa'nın bakışlarında kararlılığın ifadesi okunuyordu:

“Evet, serttir ve dediğiniz gibidir. Biliyorum ki şifre Saray'a ulaşacaktır. Zaten hepsinden haberdar oldukları da bizce malumdur. Fakat bilirsiniz ki tarihe hesap vermek vardır. Kendi vicdanlarımızdakini açıkça söylemek bizim mecburiyetimizdir. Büyük bir faciayı yaşıyoruz...” diye cevap verdi. Mustafa Kemal Paşa kendisine verilen emre karşı geliyor, İngilizlere ateşle karşı koymaktan bahsediyordu. Telgrafi alan Sadrazamın, Başkumandanlık Erkân-ı Harbiye Reisinin ve hükümetinin aklı başından gitti. O gece onlar konuşurlarken Sadrazam Ahmet İzzet Paşa'dan Mustafa Kemal Paşa'ya 6.11.1918 tarih ve c. 781-782 numaralı şifre geldi. Şifrede şöyle denilmektedir:

“İskenderun'a çıkacaklara karşı tarafınızdan silah kullanılması emri verilmiştir. Bu emrin verilmiş olması devletin siyasetine ve memleketin menfaatine aykırı olduğundan bu yanlış emrin derhal tashih olunması (geri alınması) tavsiye olunur. Emre itaat edilmez ise komutanı olduğunuz grup lağvedilecektir. (Ortadan kaldırılacaktır)...”

Gamze ÇALIŞGAN
Kurumsal İletişim Daire Başkanlığı
Memur

Festival

Malatya “Kayısı” Festivali

Malatya ilimiz Doğu Anadolu Bölgesinin Yukarı Fırat bölümünde yer almaktadır. İklimi karasal iklim olmakla birlikte son dönemlerde il içerisinde bulunan baraj sayısının artırılması sayesinde şehrin iklimi biraz daha yumuşamıştır. 1900’lü yıllardan itibaren yapılan başarılı ıslah çalışmaları, iklimi ve toprağının kayısı yetiştiriciliğine elverişli olması Malatya’nın kayısı üretiminde sadece Türkiye’nin değil dünyanın en verimli şehri olmasında başlıca etkenlerdir. Günümüzde Türkiye’nin yaş kayısıda %50, kuru kayısı üretiminde ise ortalama %80’lik payına sahip olan Malatya’nın ülkemizin ekonomik kalkınmasında katkısı çok büyüktür. “Güneşin Altın Yumurtası” olarak tabir edilen kayısının ve Malatya ilinin tanıtımı için 1973 yılından itibaren düzenlenmeye başlayan “Malatya Uluslararası Kültür Sanat Etkinlikleri ve Kayısı Festivali” çeşitli nedenlerden dolayı bazı seneler yapılamamış olsa da günümüze kadar sürekliliğini koruyarak geleneksel bir hale gelmiştir.

Büyük bir coşku ile düzenlenen festival Kültür ve Turizm Bakanlığı, Malatya Valiliği ve Malatya Büyükşehir Belediyesinin iş birliği ile yapılmaktadır. Etkinlikler Malatya’nın Kernek Meydanı, Mışmiş Park Fuar Merkezi, Taşhoron Kültür ve Sanat Merkezi, Büyükşehir Belediyesi Yanı, Malatya Park AVM, Sanat Sokağı, Hürriyet Parkı gibi alanlarda yapılmaktadır.

En İyi Kayısı Yetiştirene Ödül

Kayısının tarihsel gelişimini anlatan sergi ve panellerde katılımcılara faydalı bilgiler sunulmaktadır. Kayısı yetiştiricilerinin mahsullerini yarıştırdığı en iyi kayısı yarışması çekışmeli bir şekilde yapılmaktadır.

Görüntüsü ve lezzeti bakımından en iyi kayısıyı yetiştiren çiftçiye çeşitli ödüller verilmektedir. Ayrıca her yaştan insanın katılabileceği hikâye yarışması festivalin kültürel zenginliğini de ortaya çıkarmaktadır. Mışmiş Park Fuar alanında Malatya’nın yöresel ürünlerinin ve kayısının tanıtımının yapıldığı sergiler ziyaretçilerin damak zevklerine hitap etmektedir. Ayrıca festival kapsamında Malatya’nın tanıtımında rol sahibi, çeşitli alanlarda başarılı olan konuklara “Kernek Onur Ödülleri” kapsamında plaket takdim edilmektedir. Geçen yıl 21-24 Temmuz tarihleri arasında düzenlenen festival zengin içeriğiyle ve yoğun katılımcı sayısı ile gerçekleştirildi. 25’incisi düzenlenen festivalde Uğur Aslan, Buray, Haluk Levent, Hande Yener, Serdar Ortaç gibi ünlü sanatçılar sahne olarak Malatyalılara unutulmaz anlar yaşattılar. Yabancı ülkelerden gelen halk oyunu ekiplerinin yöresel oyunları festivalde katılımları da önemli bir çeşitlilik olarak göze çarpmaktadır.

Hüseyin ÖZTÜRK
Trabzon E Tipi Kapalı ÇİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

Pratik Bilgiler

HAYATINIZI KOLAYLAŞTIRACAK PRATİK BİLGİLER

Ayakkabının sıkması: Yeni aldığınız bir ayakkabı ilk giydiğinizde ayağınızı sıkıyor olabilir. Bu durumdan kurtulmak için ayakkabınızı birkaç dakika buhara tutmanız yeterli olacaktır ya da içine bir gece önceden nemli bez koyarak da açılmasını sağlayabilirsiniz.

Ayakların şişmesi: Uzun yol yürüdüğünüzde ayaklarınız şişiyor ve yorgun hissediyorsanız yapacağınız tek şey ayağınızı ve ayak bileğinizi kolonya ile ovmanız olacaktır.

Gözlük vidalarının gevşemesi: Kullandığınız gözlüğün vidaları kimi zaman yerinden çıkarak sizlere zor anlar yaşatabilir. Bunun için gözlüğün vidasının çıktığı yere vidayı takmadan önce renksiz oje sürmeniz etkili olacaktır.

Buzdolabının yeterince soğutmaması: Akla gelen ilk yöntem buzdolabının ayarını yükseltmek olacaktır. Ancak buzdolabınızın ayarını yükseltmeden enerji tasarrufu yaparak da bu sorunu giderebilirsiniz. Bir torba tuzu buzdolabınıza yerleştirin. Böylelikle tuz dolaptaki nemi emerek buzdolabının daha fazla soğutmasını sağlayacaktır.

Araba tutması: Yolda araba tutmaması için yola çıkmadan biraz çikolata yiyin, önlerde oturun ve gözünüzü yola değil sabit noktalara odaklamaya çalışın.

Çalışma verimi: Vanilya kokusu ve klasik müzik dinlemek çalışma veriminizi %40 artırır.

Uyku problemi: Uyku problemi olanlar günde 4-5 tam ceviz yer ise vücutta melatonin salgısı artar ve rahatça uyuyabilirler.

Kilo problemi: Yeşil çayda bulunan kateşin adlı antioksidan madde kilo kaybını hızlandırır. Karın bölgesindeki yağlanmayı da azaltır.

Sinek sokması: Kesme şekeri hafif ıslatın, sokulan kısmın üzerine hafifçe bastırınız. Şeker zehri alır, kaşınmayı ve şişmeyi önler.

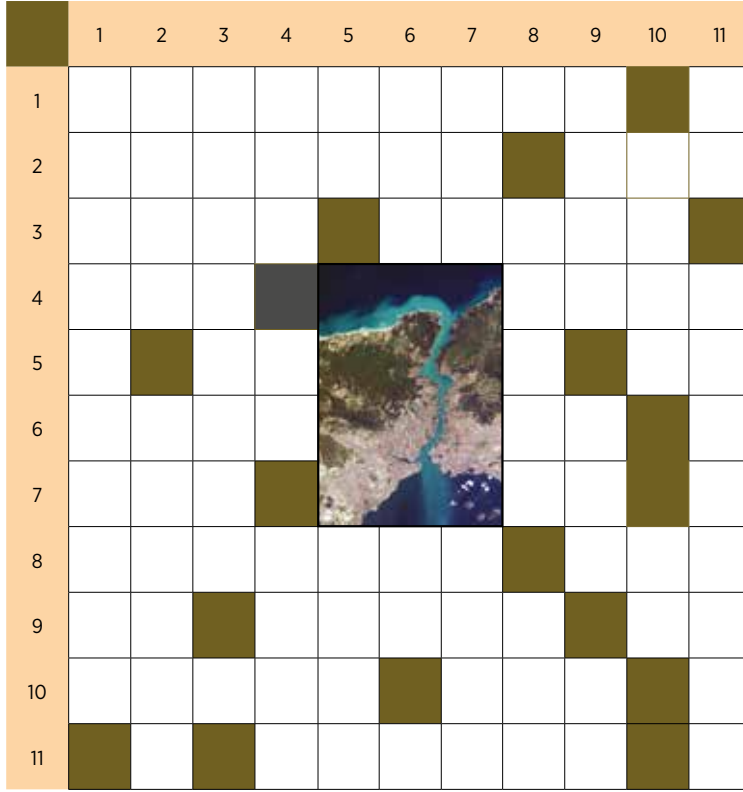
Bardakların birbirine yapışması: Mutfağınızdaki yer alanını genişletmek için iç içe koyduğunuz bardaklar kimi zaman birbirine yapışabilir. Bu sorunu çözmek için bardakları bir leğene koyup en üstteki bardağın içerisine buz yerleştirerek leğenin içine yavaşça sıcak su koymaya başlayın. Böylelikle bardaklar birbirinden kolayca ayrılacaktır.

Mehmet VARNALI
Silifke M Tipi Kapalı CİK,
Öğretmen

Bulmaca

kare bulmaca

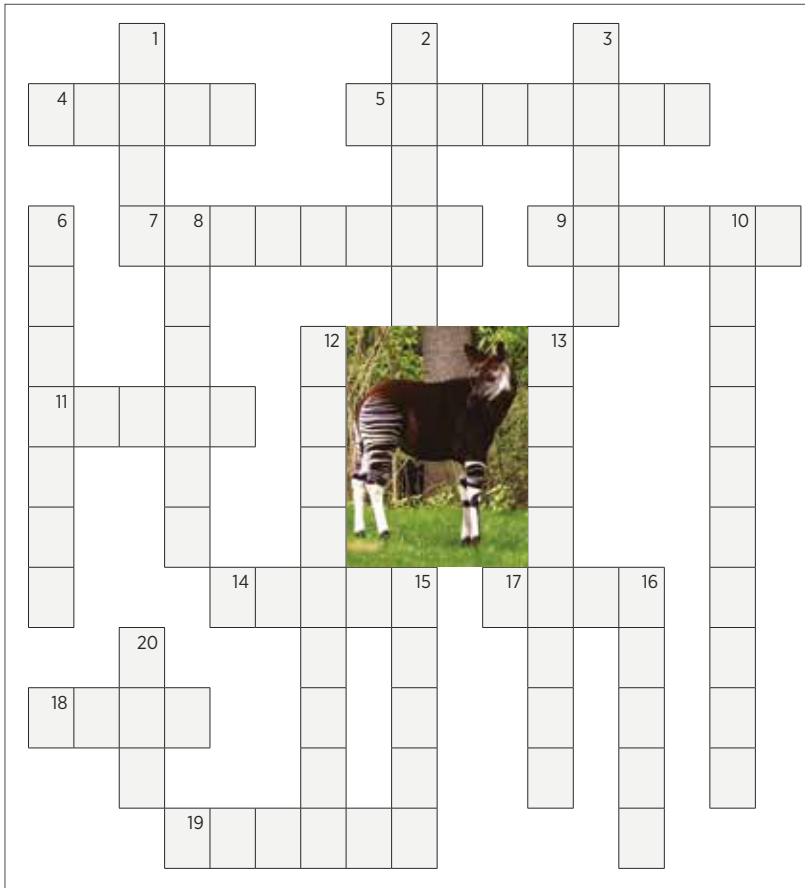
SOLDAN SAĞA

1. Avrupa'da bir ülke
2. BAE'nin başkenti - Yar
3. Yasanın, topluma zarar verdiğini kabul ettiği eylemlere karşı öngördüğü yaptırım
4. İsyan - Endonezya'da bir ada
5. Numaranın kısaltması - Notada duraklama
6. Bir tür kumaş - Yemek, taam
7. İlk su taşıtı - Bir nota
8. Futbolda estetik bir vuruş - Bir cismin sağ ya da sol tarafından her biri
9. Birincil - Anıt - Eski dilde su
10. Bir kış hastalığı - Bir tembih sözü
11. Güven

YUKARIDAN AŞAĞI

1. Avrupa'da bir ülke
2. Akla aykırı - Kadastro adası içinde yer alan bağımsız bölüm
3. Bir soba türü
4. İşve, naz - İlk bir silah - İlin en yetkili amiri
5. Rusça evet - Sonsuzluk
6. Göçebe konak yeri - Lityumun simgesi
7. Duvar içinde bulunan oyuk - İlk peygamber
8. Bir kadın ismi - Bağışaklar
9. Bir meyve - elle tutulabilen cansız varlık, nesne, madde, eşya - Köpek
10. Toplumun yapı taşı - Anadolu Ajansı
11. Türkü, şarkı - Bir ilimiz

sarmal bulmaca

1. Anadolu arslanı
2. Pijamalı hayvan
3. Argoda korkak, çekingen
4. At, zürafa ve zebra karışımına benzeyen hayvan
5. Boynuzlu ve güçlü bir hayvan
6. Sinsi ve grup halinde yaşayan hayvan
7. Hipopotam
8. Yeşil renkli ve graniti andıran, süs eşyası yapılan taş
9. Miras
10. Acelesi olmayan hayvan
11. La Fontaine'in en akıllı kahramanı
12. Ortama rahatlıkla uyum sağlayabilen hayvan
13. Cüneyt Arkin'in uğruna herkesi geride bıraktığı hayvan
14. Yalan kadar korkutucu olabilen hayvan
15. Dilemek, istemek, yakarış
16. Krallığını ilan etmiş hayvan
17. Gökyüzü
18. Özgürlüğü için yaşayan hayvan
19. Tilkinin en belirgin özelliği
20. Adet, gelenek, anane

DEĞER

Türkiye üç milli fırkateyni eş zamanlı üretecek

Türk mühendisleri tarafından dizayn edilen ilk Türk fırkateyni TCG İstanbul'un devamındaki üç fırkateyn için çalışmalar başlıyor

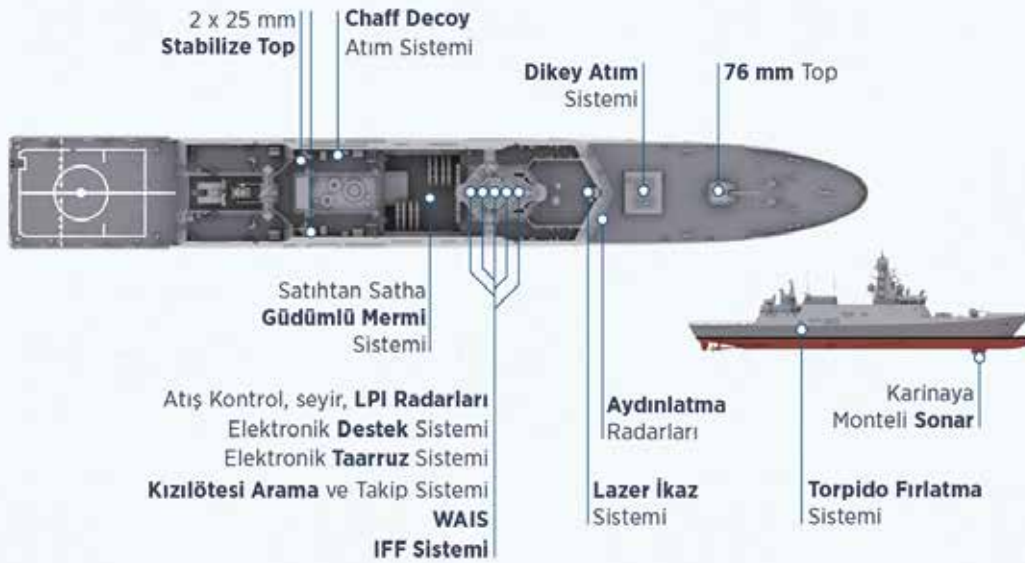
I Sınıfı Fırkateyn

KABİLİYETLERİ

10 ton ağırlığında helikopterlerin gece ve gündüz iniş kalkışına uygun platform

- Yüksek manevra
- Dayanıklılık ve stabilite
- Radar Kesit Alanı (RKA) azaltıcı tasarım
- Gelişmiş Elektronik Harp
- Gelişmiş Hava Savunma Harbi
- Gelişmiş Muhabere Sistemleri

DEĞER

www.cte.adalet.gov.tr